

บทที่ 2

ลักษณะการกระทำ " ประพฤติมิชอบของนักเรียน "

ความหมายและขอบเขตของคำว่า " การประพฤติมิชอบของนักเรียน "

การประพฤติมิชอบของนักเรียน อุดหนุนขอบข่ายของความหมายการประพฤติมิชอบของเด็กหรือเยาวชน (JUVENILE DELINQUENCY) ซึ่งมีความหมายดังนี้

ก. คือการกระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เป็นการกระทำผิดทางอาญา แต่เนื่องจากผู้กระทำผิดเป็นเด็กหรือเยาวชน กฎหมายยังไม่ลงโทษ แต่ใช้วิธีการพิเศษซึ่งต่างไปจากผู้ใหญ่ที่กระทำผิดกฎหมาย¹

ข. หมายถึงพฤติกรรมที่ขัดแย้งกับความต้องการในค่านิยมของเยาวชนที่ครอบงำวิถีชีวิตของเยาวชน เป็นพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนค่านิยมหลักซึ่งเป็นแบบที่ก่อรูปลักษณะนิสัยใจคอของเยาวชน เป็นพฤติกรรมที่ขัดแย้งหรือต่อต้านสังคม²

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
¹สุพจน์ สุวระจณ์, " พฤติกรรมเบี่ยงเบนของเด็กและเยาวชนในสังคมไทย, " วารสารสุโขทัยธรรมมาธิราช 3 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2533)

: 62

²เสริน บุณณะพิตานนท์, การกระทำผิดด้านสังคม: สังคมวิทยาอาชญากรรมและพฤติกรรมเบี่ยงเบน (กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523), หน้า 88 - 89.

ค. คือเด็กหรือเยาวชนที่ศาลาเด็กพิเรน และพบความผิดว่าได้กระทำการละเมิดพระราชบัญญัติของประเทศ ของรัฐ หรือของท้องถิ่น เขาอาจถูกตำรวจจับหรือส่งไปศาลโดยพ่อแม่หรือโรงเรียน³

ง. คือการกระทำผิดทางอาญาและการประพฤติน่าสลดด้วย⁴

จ. คือรูปแบบใด ๆ ของความประพฤติ ที่สังคมกำหนดว่าเด็กหรือเยาวชนนั้น ผิดวินัยหรือละเมิดต่อบรรทัดฐานของความประพฤติ ซึ่งบรรทัดฐานเหล่านั้นถูกจัดตั้งโดยกลุ่มชนในสังคม ซึ่งด้านการ ศึกษานักขณะเช่นนี้ เด็กหรือเยาวชนอาจถูกตัดสินว่ากระทำผิด ถ้าเขา แต่งกายหรือไว้ผมแตกต่างไป จากมาตรฐานความประพฤติดังกล่าว หรือมองงาน แจกที่เขาลงมาว่า การกระทำผิดของเด็กหรือเยาวชนคือพฤติกรรมมาดที่ก่อให้เกิด เด็ก หรือเยาวชน ถูกตีพาดขาโดยศาลเด็กและเยาวชน ซึ่งมีถึง 26 พฤติกรรม⁵

³Bernard Russel, Juvenile Delinquency The New Book of Knowledge Vol.7 (New York: 1977), p. 162.

⁴ประธาน วัฒนวาณิชย์, กฎหมายเกี่ยวกับความผิดของเด็กและกระบวนกฤษฎีธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน. ครั้งที่ 1.(กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ประกายพริก, 2530), หน้า 11.

⁵Peter C Kratcoski and Lucille Dunn Kratcoski, Juvenile Delinquency (New Jersey:Prentice-Hall Inc., 1979), p 2-3

ด้วยเหตุที่ความหมายของคำว่า การประพฤตินิยมชอบของ เด็กหรือเยาวชน
นี้กว้างขวางมากจึงมีแนวทางการพิจารณา "การกระทำผิดของเยาวชนหรือนักเรียน"
3 แนวทาง ๖ คือ⁶

1. Legal Approach เป็นแนวความคิดทางด้านกฎหมาย ซึ่งจะ
มองพฤติกรรมดังกล่าวกว้างกว่าคำว่าอาชญากรรม (Crime) การพิจารณา การ
กระทำบางจำพวกที่ถือว่าเป็นการกระทำผิดของเยาวชนนั้น มีขอบเขตกว้างขวาง
มากจนเกินไป และอาจจะแปลความหมาย ให้ครอบคลุม ไปถึงความประพฤตินิยม
เบี่ยงเบน (Deviant) เกือบทุกรูปแบบของผู้เยาว์ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี
กฎหมายลักษณะนี้มีความคลุมเคลือในด้านปฏิบัติ ทำให้ผู้เยาว์อาจถูกละเมิดจาก
ฝ่ายปกครองได้ง่ายด้วยเหตุเป็นการเปิดโอกาสให้ใช้ดุลยพินิจมาก

2. Personalistic Approach เป็นการมองด้านสถานการณ์
ถือว่าหน้าที่อย่างหนึ่งของกฎหมาย คือการกำหนดสถานการณ์ของบุคคลที่ประพฤตินิยม
ตนไปในทางที่จะทำให้ตกอยู่ในเขตอำนาจและการควบคุมของศาล อาชญากรรม
และเยาวชนที่กระทำผิดต่างก็เป็นเครื่องกำหนดสถานการณ์ให้แก่บุคคล ที่ตกอยู่
ในอำนาจการควบคุมของเจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมาย แม้ความแตกต่างอันแท้จริง
ระหว่างบุคคลทั้งสองจำพวกจะมีอยู่มากก็ตาม แต่สังคมมักจะมองว่าพวกเขา

⁶ เสรีน บุณณะพิธานนท์, การกระทำผิดด้านสังคม: สังคมวิทยา
อาชญากรรมและพฤติกรรมเบี่ยงเบน, หน้า 82 - 84.

มีลักษณะอย่างเดียวกันไม่มากก็น้อย และมองเด็กกระทำผิดตามความรู้สึกของ
อารมณ์ ผลที่ตามมาคือความเข้าใจไขว้เขวว่า "สถานภาพ" และ "ประเภท"
ของบุคคลเป็นสิ่งที่เดียวกันและเป็นผู้ที่มีบางสิ่งผิดบกดิน่าเหมือนคนอื่น ๆ ในสังคม
ทั้ง ๆ ที่สถานภาพทางกฎหมายของผู้กระทำผิดขึ้นอยู่กับพฤติกรรม

3. Behavior Approach เป็นการมองในด้านพฤติกรรมพิจารณา
ที่กิจกรรมที่มีลักษณะเฉพาะบางอย่างเป็นการกระทำผิด เยาวชน กระทำผิดก็คือ
เยาวชนที่ได้กระทำสิ่งเหล่านั้น และเยาวชนที่ไม่ได้กระทำสิ่ง เหล่านั้นคือคนดี
ในขณะที่ดำเนินตามกฎหมายในเรื่องเยาวชนกระทำผิด เป็นอุปสรรคขัดขวางไม่
ให้เราสามารถชี้ความแตกต่างระหว่างเด็กที่กับเด็กกระทำผิดได้ เนื่องจาก⁷

ก. บ่งลักษณะของการกระทำผิดไว้เป็นการทั่วไปมาก ครอบคลุม
กิจกรรมที่อาจจะ เป็นไปหรืออาจจะเกิดขึ้นได้มากมายหลายชนิด
หรือ ข. ในกรณีที่บ่งชี้ลงไปโดยเฉพาะเจาะจงก็มักจะทำให้การกระทำผิด
ที่ระบุไว้ไม่แตกต่างไปจากสิ่งที่เยาวชนทั้งหลายกระทำกันอยู่ในขณะใดขณะหนึ่ง
หลักฐานที่พอจะชี้ชัดได้ คือ การบัญญัติเอาความประพฤตินี้ที่มีความหมายอย่าง
กว้าง ๆ เช่น การไม่เคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่และความประพฤตินี้เหลือขอรวมเข้า
ไว้กับการกระทำที่มีลักษณะเฉพาะ เช่น สูบบุหรี่ในที่สาธารณะสถาน ในฐานที่
เป็นการกระทำผิดกฎหมายด้วยกัน ผลสุดท้ายก็จะเป็นการกระทำผิดของเยาวชน
อาจจะ เป็นพฤติกรรมอะไรก็ได้ที่สร้างความกังวลใจให้แก่ผู้ใหญ่ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
มากจนทำให้เห็นความจำเป็นที่จะต้องพึ่งเจ้าหน้าที่ฝ่ายบ้านเมืองมาช่วยป้องกัน แก้
ไขปัญหา

ดังนั้นจะเห็นว่า การประพฤติผิดของเด็กหรือเยาวชน (Juvenile Delinquency) นั้น จะหมายรวมถึงพฤติกรรมมาด ๆ ที่สังคมไม่พึงประสงค์นั่นเอง ซึ่งทั้งนี้พฤติกรรมนั้น ๆ จะมีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรม , ค่านิยมของสังคมนั้น ๆ กล่าวคือ หากสังคมนั้นมีแนวความคิดทางวัฒนธรรมหรือค่านิยมอย่างไรแล้ว เด็กหรือเยาวชนก็ต้องปฏิบัติตามแนวคิดเช่นนี้ ซึ่งหากมีผู้ใดละเมิดแนวปฏิบัติดังกล่าว ก็จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน (Deviant Behavior) ซึ่งหากระดับการเบี่ยงเบนนี้อยู่ในระดับที่สังคมไม่อาจรับได้ พฤติกรรมของเด็กหรือเยาวชนนั้นก็จะเป็นการประพฤตินิষอบทันที

การพิจารณาระดับการเบี่ยงเบนดังกล่าวจะขึ้นอยู่กับลักษณะพฤติกรรมนั้น ๆ ว่าจะ" ยั่วยุ " ให้สังคมมีการแข่งขัน ซึ่งมี 2 รูปแบบคือ แข่งขันอย่างไม่เป็นแบบแผน (Informal) และอย่างไม่เป็นทางการ (Unofficial) ซึ่งเป็นการแข่งขันที่อยู่ภายนอกเขตของการดำเนินชีวิตประจำวัน หรือไม่ให้เข้าพรรคพวก ส่วนพฤติกรรมที่มักก่อให้เกิดปฏิบัติต่อบาດหรือแข่งขันอย่างเป็นทางการและมีแบบแผน เช่น การจับกุม ฟ้องร้อง ดำเนินคดี วิจารณ์ตัดสินลงโทษ กรณีเช่นนี้ระดับของการเบี่ยงเบนเป็นการกระทำอาชญากรรมแล้ว ซึ่งเป็นการทำให้การเบี่ยงเบนกลายเป็นการกระทำผิด⁸

การกำหนดพฤติกรรมระหว่างเด็กหรือเยาวชนและนักเรียนที่เป็นเด็กหรือเยาวชนที่สังคมต้องการนั้น สังคมมีทัศนคติ ค่านิยม หรือวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน กล่าวคือ สังคมมุ่งเน้นถึงเป้าหมายสูงสุดแห่งพฤติกรรมของนักเรียนมากกว่าเด็กหรือเยาวชนทั่วไป ทั้ง ๆ ที่เด็กหรือเยาวชนที่มีอายุอยู่ใน

⁸ข้างแล้ว, หน้า 126

เกณฑ์ตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ.2523 (8 - 15 ปี) ต้องเข้ารับการศึกษา ซึ่งจะมีสถานภาพเป็นนักเรียนก็ตาม ด้วยเหตุที่นักเรียนถือเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีค่าอันเชิงพัฒนา ได้มากกว่าเด็กหรือเยาวชนที่ไม่เข้าเรียน ทั้ง ๆ ที่พวกเขาเป็นทรัพยากรมนุษย์อันล้ำค่าเช่นกัน ดังนั้นระดับพฤติกรรมของนักเรียนที่รัฐพึงประสงค์ จึงแตกต่างไปจากเด็กหรือเยาวชนทั่ว ๆ ไป

การประพฤติน่าชังของนักเรียนมีความหมายถึงพฤติกรรม 2 ลักษณะคือ

ก. การกระทำหรือการประพฤติน่าชังไม่สมควรตามสถานะของตน (Status Offence) ซึ่งกฎหมายได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะสำหรับสถานะ "นักเรียน"

ข. การกระทำอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดทางอาญา หรือกฎหมายพิเศษที่มีโทษทางอาญา

แยกพิจารณาได้ดังนี้

ก. การกระทำหรือการประพฤติน่าชังไม่สมควรตามสถานะของตน

แนวความคิด⁹ นี้เกิดจากศาล Chancery ในอังกฤษสมัยกลาง ได้กำหนดหลัก Parens Patriae โดยอังกฤษมีกฎหมายฉบับหนึ่ง (The Poor Law Act of 1601) ในการป้องกันช่วยเหลือเด็กที่เกิดจากครอบครัวที่ยากจน ซึ่งรัฐจะนำเอาเด็กเหล่านี้มาเลี้ยงดูหรือให้ตกเป็นบุตรบุญธรรมของ

⁹Faust and Brantingham, Juvenile Justice
Philosophy. 2nd ed, p. 59.

ผู้เป็นที่ฐานะทางเศรษฐกิจที่ต่ำกว่า เพื่อป้องกันมิให้เด็กเหล่านั้นตกอยู่ในสภาพที่
 ฆ่าสงสารและไม่ได้รับการศึกษาบรม ซึ่งการใช้อำนาจดังกล่าวเป็นการแยก
 ตัวเด็กออกจากครอบครัวของเขาไปเป็นอำนาจของรัฐ Lord Wellesley¹⁰
 กล่าวไว้ว่า " อำนาจปกครองของพ่อแม่ถูกอำนาจรัฐเข้าแทรกแซง ซึ่งพึงดู
 อาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและหลักศาสนา แต่หากมีพ่อแม่บางคนพูดว่า
 " ฉันมีสิทธิที่จะหาลูกของฉันได้ที่ใดก็ได้ อยู่ที่ใดก็ได้แม้แต่ในนรก หากฉันพอล
 รัฐก็จะตอบว่าฉันเป็นพ่อแม่ไม่ได้ รัฐจะเป็นผู้จัดวางเองหากหนทางนั้นนำไปสู่
 ทางหายนะ เพราะเด็กนั้นก็เป็นพลเมืองของรัฐเช่นกัน "

ต่อมา¹¹ สหรัฐอเมริกาได้รับแนวคิดของ " *Parens Patriae* " จาก English Poor Law 1834 โดยในศตวรรษที่ 18 ศาลของรัฐ Virginia ชี้ว่าเด็กที่อยู่ในความหมายของ Poor Law คือ เด็กที่ยากจน , เด็กที่ไม่ได้รับการเลี้ยงดูที่เี่ , เด็กที่ขาดการศึกษา , เด็กที่มีความประพฤติไม่ดี ซึ่งรัฐต้องนำเอามาเลี้ยงดู บังคับ และคุ้มครอง ซึ่งต่อมาได้จัดตั้ง The New York House of Refuge (ในปี ค.ศ.1824)¹² เพื่อสอดคล้องกับ The Poor Law ที่จะแก้ไขปัญหานี้กับการกระทำผิดทางอาญาของเด็ก ซึ่งได้แบ่งประเภทเด็กเป็น 2 พวก คือ เด็กที่กระทำผิดอาญา และเด็กที่เร่ร่อน

¹⁰Ibid., p. 61.

¹¹Ibid., p. 66.

¹²Law of New York, 47th Session, Ch CXXVI at 110

ศาลสูงแห่งรัฐเพนซิลวาเนีย¹³ ได้กล่าวถึงหลัก *Parens Patriae* ในคดี *Ex parte Crouse* [4 Whart 9 (Pa 1839)] ว่า " อำนาจปกครองของพ่อแม่เป็นอำนาจตามธรรมชาติ แต่พระเจ้าแบ่งแยกเขาไปได้ เมื่อรัฐเห็นว่าการพ่อแม่เอาใจใส่สิ่งที่ไม่ดีบุตรของตนได้ ย่อมเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะเข้าแทรกแซง ทั้งนี้เพื่อความเป็ยอยู่ของเด็กที่ไ้ขึ้น และเป็นกาป้องกัน ผู้ปกครองเด็กเหล่านั้น และทั้งนี้ก็มีขัดกับกฎหมายรัฐธรรมนูญแต่ประการใด ด้วยเหตุรัฐถือว่า เป็นหน้าที่ที่ได้องเจ้าสวัสดิการที่ไม่แก่พลเมืองของตน โดยเฉพาะเด็กหรือเยาวชน " และในคดี *Commonwealth V. Fisher* C 213 Pa:St 48, 62A 198 (1905) ผู้พิพากษากล่าวว่า " ทุก ๆ สถานะที่รัฐกำหนดเกี่ยวกับชีวิตนั้น ถูกออกแบบโดยความระมัดระวังงานการปกป้องรักษา เอาใจใส่ และฝึกฝนไว้สำหรับเด็ก เป็นคนดี เช่นเดียวกับพ่อแม่เจ้าดวงบัญญัติ เรื่องเหล่านี้เป็นหน้าที่ของรัฐที่จะหาตัวเป็นผู้คุ้มกันปกป้องเด็ก ๆ เหล่านั้น และแนวคิดนี้มาขัดต่อรัฐธรรมนูญของรัฐเลย

ดังนั้น เมื่อแนวคิดนี้แพร่หลายในกฎหมายสหรัฐอเมริกา การกำหนด " เด็กที่ได้องสงเคราะห์ ดูแล " จึงขยายความถึงเด็กที่เกี่ยวข้องอื่น และเด็กที่

¹³*Faust and Brantingham, Juvenile Justice Philosophy*. p. 59.

พ่อแม่ผู้ปกครองหรือบิดา มารดาของเด็กและเด็กที่พ่อแม่ ผู้ปกครองไม่สนใจดูแลบุตรของตน¹⁴ ซึ่งกฎหมายอาชญากรรมได้กำหนดไว้ว่าหากเจ้าพนักงานเข้าควบคุม ป้องกันด้วย

Douglas R. Rendleman ได้โต้แย้งว่า สถานการณ์ดังกล่าวนี้ รัฐที่จุดประสงค์ในเชิงสังคมอย่างกว้าง ทั้งใน ที่จุดประสงค์แห่งความผาสุก และสวัสดิภาพของสังคม¹⁵

กฎหมายของสหรัฐอเมริกา ซึ่งถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นแห่งกฎหมายของเด็กและเยาวชนทั่วโลก ได้กำหนดกำหนดความผิดต่อสถานะขึ้นมา โดยมีแนวคิดรวบยอดว่า การกระทำผิดต่อสถานะนี้ เป็นความผิดสำหรับเด็กหรือเยาวชน ซึ่งความผิดเหล่านี้อาจเป็นภัยต่อความสงบสุขของสังคมได้ เช่น รัฐคอนเนกติกัต (Connecticut) ได้ตรากฎหมายใน Public Acts of Connecticut (1885) หรือ Law of New York (1877) หรือ Mas. Acts and Resolves of 1866 โดยแต่ละรัฐจะมีแนวคิดว่า ความผิดต่อสถานะของเด็กหรือเยาวชนนี้ จะต้องเป็นผู้ชอบละเมิดกฎหมาย , มีความประพฤติเหลวซ่อที่ น่าอับอายงูาได้ , หนีเวียงเป็นประจํา , ครอบครองที่ดินของตนเองอยู่ในสภาพที่จะทำความเสียหายหรือทำให้เสื่อมเสียต่อธรรม หรือสุขภาพอนามัยของตนหรือของผู้อื่น

¹⁴ Massachusetts Law of 1826 Ch 182 Section 3

¹⁵ Faust and Brantingham, Juvenile Justice Philosophy. p 71.

ประเทศไทยได้รับแนวคิดเรื่อง *Parens Patriae* มาจากประเทศตะวันตกผสมผสานกับแนวคิดเรื่องสถาบันครอบครัว โดยชนจารีตประเพณีของไทยถือว่าระบบอาวุโสเป็นหลักในการปกครอง ซึ่งผู้เฒ่าอานาจในประเทศถือเป็นผู้มีอาวุโสที่ดั่งมีหน้าที่ปกครองรักษาบุคคลภายในรัฐให้มีสวัสดิภาพที่ได้โดยประเทศไทยได้ตรากฎหมายคือ พระราชบัญญัติควบคุมเด็กและนักเรียน พ.ศ.2481 (ขณะนี้ได้ยกเลิกแล้ว) เพื่อใช้ควบคุม ดูแลเด็กนักเรียนและเด็กอนาถาที่ประพฤติน่าไม่สมควร โดยกำหนดลักษณะพฤติกรรมที่รัฐเห็นว่าไม่สมควรหลายประการ สาเหตุที่รัฐได้กำหนดความผิดต่อสถานะ (Status Offence) ของเด็กหรือเยาวชนนักเรียน คือรัฐตระหนักถึงความจำเป็น ในการป้องกัน บำบัดโอกาสที่บุคคลเหล่านั้นจะกระทำผิดต่อกฎหมาย ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงลักษณะพฤติกรรมที่รัฐกำหนดให้เป็นความผิดต่อสถานะแล้ว จะเห็นว่าพฤติกรรมเหล่านั้นมีโอกาสที่จะพัฒนาตนเองไปสู่การกระทำผิดต่อกฎหมายอาญาหรือกฎหมายพิเศษที่มีโทษทางอาญาได้ซึ่งหากผู้กระทำผิดเป็นผู้ใหญ่รัฐไม่อาจจะกำหนดลักษณะการจำกัดโอกาสที่จะกระทำผิดได้ ด้วยเหตุผู้ใหญ่ที่กระทำผิดมีสาเหตุมากมายและขึ้นอยู่กับตัวบุคคลนั้น ๆ เป็นส่วนานหนึ่ง แต่กรณีเด็กหรือเยาวชนกระทำผิดนั้น มีสาเหตุที่กระทำผิด เกิดจากสิ่งแวดล้อมเป็นส่วนานหนึ่ง ซึ่งหากตัดโอกาส หรือควบคุมโอกาสที่เด็กหรือเยาวชนนักเรียนจะกระทำผิดการที่รัฐพิจารณาแก้ปัญหาที่ปลายเหตุแห่งการกระทำผิดหรือแก้ไขผลจากการกระทำผิดไปแล้วนั้น ย่อมไม่ก่อประโยชน์แก่สังคมแต่ประการใดตามหลัก "Before rather than after"¹⁶

¹⁶ Ibid, pp. 139.

การสังเกตความผิดปกติของนักเรียน, เด็กหรือเยาวชน อาจเป็น การวิตรอนสิทธิเสรีภาพของบุคคล ซึ่งตามมาตรา 24 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2534 กำหนดว่าบุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพภายใต้บังคับของบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และตามมาตรา 54 และมาตรา 57 ได้กำหนดหน้าที่ของชนชาวไทยไว้คือ บุคคลมีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมาย และบุคคลมีหน้าที่รับการศึกษาอบรม ตามเงื่อนไข และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ประกอบกับปฏิญญาว่าด้วยสิทธิของเด็ก (Declaration of the rights of the Child) กำหนดไว้ว่า รัฐบาลจำเป็นต้องคุ้มครอง และมีการดูแลเป็นพิเศษ ยังรวมทั้งการคุ้มครองด้านกฎหมาย ทั้งก่อนและภายหลังคลอด โดยที่เด็กยังมีความเจริญเติบโตทางร่างกาย และจิตสำนึกเต็มที่ ดังนั้น เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่าการกำหนดความผิดต่อสถานะของเด็กหรือความผิดต่อสถานะของนักเรียนนี้ เป็นสิ่งที่รัฐจะต้องกำหนดไว้ ทั้งนี้ เพื่อความปลอดภัยทั้งร่างกายและจิตสำนึกของเด็กหรือนักเรียนเหล่านั้น

การตีความผิดต่อสถานะของนักเรียนนั้นต่างประเทศได้¹⁷ กำหนดไว้ร่วมกับความผิดต่อสถานะของเด็ก, เยาวชน มิได้แยกต่างหากจากกันเช่นในประเทศไทย เช่น กฎหมายในประเทศสหรัฐอเมริกา จะกำหนดเกี่ยวกับการละเมิดหลักเกณฑ์ทางศีลธรรมเป็นส่วนใหญ่ เช่น จงใจ ชัดชัด ค้าง ไข่ม่อปู

¹⁷ เสรีน บุณณะพิทานนท์, การกระทำผิดด้านสังคม : สังคมวิทยาอาชญากรรมและพฤติกรรมเบี่ยงเบน, หน้า 84.

โหวาท ความประพฤติที่น่าเป็นปัญหา ทำความเสียหายหรือเป็นภัยต่อศีลธรรม หรือสุขภาพอนามัยของตนเองหรือของคนอื่น ตลอดจนกระทำ " ความประพฤติ เหลือขอ " Sussmann ได้ประมวลคำนิยามความหมายของการกระทำผิดของ เยาวชน ซึ่งหมายรวมถึง นักเรียนที่มีอายุอยู่ในเกณฑ์ของคำว่าเยาวชน ถึง 34 พฤติกรรม ซึ่งการหนีเรียน การประพฤติเหลื่อขอ การหนีออกจากบ้าน การใช้ยาสูบทุกรูปแบบ านมลรัฐเมน ได้กำหนดการกระทำผิดของเยาวชนไว้ เพียงอย่างเดียวคือ "เติบโตขึ้นมาท่ามกลางความเกียจคร้านและอาชญากรรม " Sussmann¹⁸ ได้ตั้งข้อสังเกตไว้ว่า มลรัฐส่วนใหญ่จะกำหนดรูปแบบความประพฤติ ที่บ่งลักษณะทั่ว ๆ ไป ของการที่คนวัยรุ่นประวิงอำนาจของบิดามารดา และ ของฝ่ายบ้านเมือง ซึ่งเป็นลักษณะปกติในสังคมอเมริกัน และความผิดบางอย่าง ที่ระบุไว้ จัดอยู่ในจำพวกการที่ตัวเองยังไม่ได้ หรือการถูกทอดทิ้ง เพราะเป็น การยากที่จะบอกความแตกต่างระหว่างกันได้อย่างแจ่มชัดบางมลรัฐจัดแยกภาวะ บางอย่างไว้เป็นการกระทำผิดของเยาวชน ในขณะที่มลรัฐอื่นถือว่าเป็นกรณีของ การไม่มีทางเลี้ยงชีพด้วยตนเอง หรือถูกทอดทิ้ง

ข. การกระทำอันกฎหมายบัญญัติในความผิดที่อาญาหรือกฎหมายพิเศษ ที่มีโทษทางอาญา

เมื่อนักเรียนหรือเด็ก, เยาวชนอยู่ในสังคมที่มีระเบียบ มีระบบ ของสังคม การกระทำใด ๆ ที่รัฐถือว่าเป็นการกระทำที่ขัดต่อกฎหมายอาญาหรือ กฎหมายพิเศษที่มีโทษทางอาญา เด็ก, เยาวชน หรือนักเรียน ก็จำต้องยอมรับ

¹⁸ข้างแล้ว หน้า 85.

ภัยถือ ซึ่งเมื่อฝ่าฝืนก็จะต้องรับโทษทางอาญา โดยรัฐจะใช้วิธีผ่อนคลายน กระบวนการพิจารณามาให้มีลักษณะหรือวิธีการแบบคดีอาญา (Noncriminal Procedure) และมีแนวความคิดว่าในการพิจารณาและพิพากษาคดีที่ไม่มี ข้อหาว่าเด็ก, เยาวชน หรือนักเรียน กระทำความผิดให้ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดี เยาวชนและครอบครัว คำนึงถึงสวัสดิภาพและอนาคตของเด็ก, เยาวชนหรือนักเรียน ซึ่งควรจะได้รับ การฝึกอบรม สั่งสอน และสงเคราะห์ให้กลับตัวเป็นพลเมืองดี ยิ่งกว่าการที่ลงโทษ และในการพิจารณาคดีนั้น ให้ศาลคำนึงถึง บุคลิกลักษณะ สุขภาพ และภาวะแห่งจิตของเด็ก, เยาวชน หรือนักเรียน ซึ่งแตกต่างกันเป็น คน ๆ ไป และลงโทษหรือเปลี่ยนโทษหรือใช้วิธีการสำหรับเด็กหรือเยาวชนให้เหมาะสมกับตัวเด็ก หรือเยาวชน และพฤติการณ์เฉพาะเรื่อง แม้เด็กหรือเยาวชนนั้นจะได้กระทำความผิดร่วมกัน¹⁹ โดยวิธีดังกล่าว จำกัด เพียงแต่ว่า ผู้ต้องหาหรือจำเลย มีอายุไม่เกิน 18 ปี²⁰ หรือบุคคลที่อายุยังไม่เกิน 20 ปีบริบูรณ์ กระทำความผิด และเป็นคดีที่อยู่ในอำนาจศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีธรรมดา ถ้าศาลนั้นพิจารณาโดยคำนึงถึงร่างกาย สติปัญญา สุขภาพ ภาวะแห่งจิต และนิสัยแล้ว เห็นว่า บุคคลนั้นยังมีสภาพเช่นเดียวกับเด็ก หรือ

¹⁹มาตรา 82 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2534

²⁰มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2534

เยาวชน ก็ให้มีอำนาจส่งโหนดไปพิจารณาในศาลเยาวชนและครอบครัวที่มีอำนาจและให้ถือว่า " บุคคลนั้นเป็นเด็ก หรือเยาวชน²¹ " หนึ่งหากศาลเยาวชนและครอบครัวพิจารณาถึงร่างกาย สติปัญญา สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย และเห็นว่าสมควรจะกระทำความผิด หรือในระหว่างพิจารณา เด็กหรือเยาวชนที่ร้องหาว่ากระทำผิดนั้นมีสภาพเช่นเดียวกับบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี บริบูรณ์ขึ้นไป ก็ให้มีอำนาจส่งให้โหนดไปพิจารณาในศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีธรรมดาได้

จะเห็นได้ว่าการปฏิบัติต่อเด็ก, เยาวชน หรือนักเรียน ที่อยู่ในเกณฑ์แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวฯ พ.ศ. 2534 กรณีมีความคิดทางอาญาหรือความคิดที่ไม่โทษทางอาญา เช่น พระราชกำหนดป้องกันการไร้สารระเหย พ.ศ. 2533 หรือ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 รัฐจะดำเนินการโดยมีจุดประสงค์เพื่อคุ้มครอง ดูแล มากกว่าที่จะลงโทษเช่นบุคคลที่เป็นผู้ใหญ่ ซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้ว

1. ความหมายและสถานภาพของ " นักเรียน "

นักเรียน หมายถึง บุคคลที่กำลังรับการศึกษาในระดับประถมศึกษา หรือมัธยมศึกษาทั้งสายสามัญและสายอาชีพอยู่ในโรงเรียนของรัฐบาล โรงเรียน

²¹มาตรา 61 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534

เทศบาล โรงเรียนประจำตำบล หรือโรงเรียนราษฎร์²²

เด็กเรียนจะมีอายุตั้งแต่ 7 - 20 ปี ซึ่งเป็นวัยเด็กหรือเยาวชน เด็กหรือเยาวชนทุกคนจะต้องเข้าเรียนตามโรงเรียนประถมศึกษาจนกว่าจะมีอายุย่างเข้าปีที่ 23²³ ตั้งแต่ค่าเล่าเรียนจนกระทั่งมีเงินที่ความหมายรวมถึงบุคคลที่กำลังรับการศึกษานานาชาติ และบุคคลที่จำเป็นต้องเข้ารับการศึกษานานาชาติ แต่รัฐบาลสามารถยกเว้นเข้าอยู่จากระบบดังกล่าวได้

โดยเหตุนี้ประเทศไทยได้ประกาศการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) รัฐบาลจึงจัดทำเป็นการขยายการศึกษาภาคบังคับซึ่งเป็นระดับประถมศึกษา และผลักดันให้มีการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตลอดจนการศึกษานานาชาติหรืออาชีวศึกษาให้มากขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

²²ข้อ 2 แห่งประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 132 และข้อ 437 แห่งระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี เล่ม 2 ลักษณะ 16 (ระเบียบปฏิวัติเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน)

²³มาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2523

งานการจัดการศึกษาดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง ซึ่งมีการต่าง ๆ ที่รับผิดชอบระบบการศึกษาเป็นเฉพาะ ๆ ไป เช่น สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ (สพช.) รับผิดชอบการศึกษาระดับประถมศึกษา, กรมสามัญศึกษา รับผิดชอบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาทั้งระดับ ม.ต้น และ ม.ปลาย , กรมอาชีวศึกษา รับผิดชอบการศึกษาระดับอาชีวศึกษาทุกชนิด, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน รับผิดชอบการศึกษาที่เอกชนดำเนินการ ส่วนการศึกษาประเภทอื่น ๆ เช่น การฝึกหัดครู การศึกษานอกโรงเรียน ตามความหมายของคำว่า " นักเรียน " มิได้ครอบคลุมไปถึง จึงไม่ขอกล่าวไว้ ณ ที่นี้

การศึกษาระดับต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว รัฐมิได้กำหนดเกณฑ์อายุขั้นต่ำของนักเรียนไว้ (เว้นแต่ระดับอนุบาล) แต่ได้กำหนดเกณฑ์อายุขั้นสูงไว้สำหรับระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา กล่าวคือ งานการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นนักเรียนที่จะเข้าเรียนในโรงเรียนต้องอายุไม่เกิน 19 ปีบริบูรณ์ และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อายุต้องไม่เกิน 22 ปี บริบูรณ์²⁴

ดังนั้น อายุของนักเรียนที่อยู่ในการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 และระดับอาชีวศึกษา จึงอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ย ประมาณ 18 ปี

²⁴ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดอายุนักเรียนที่จะเข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกาศ ณ วันที่ 20 กันยายน 2519

เมื่อมีสภาพเป็น " นักเรียน " แล้ว ก็จะต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์
กฎระเบียบต่าง ๆ ที่สถาบันการศึกษานั้น ๆ ได้กำหนดขึ้น ทั้งนี้เมื่อพิจารณาโดย
ภาพรวมแล้วจะเห็นว่า สารสำคัญของระเบียบต่าง ๆ นั้น มีจุดประสงค์เพื่อ
ให้นักเรียนเป็นคนที่มีคุณภาพต่อสังคมทั้งปวง ซึ่งหากนักเรียนคนใดละเมิดระเบียบ
ดังกล่าว ก็อาจถูกลงโทษโดยครูอาจารย์ในสถาบันนั้น ๆ ทั้ง ๆ อยู่ภายใต้
กฎบังคับของกระทรวงศึกษาธิการ²⁵

อย่างไรก็ตาม คำว่า นักเรียน จะหมายถึงเด็กหรือเยาวชนที่อยู่ใน
ระบบการศึกษานับโรงเรียน แต่ยังมีเด็กหรือเยาวชนอีกจำนวนมากที่ไม่ได้รับ
การศึกษาภาคบังคับ (ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3) ซึ่งรัฐยังมีหน้าที่ดำเนิน
การนำตัวเด็กหรือเยาวชนเหล่านั้นมาเข้าระบบการศึกษา โดยรัฐอาจใช้วิธี
หรือมาตรการใด ๆ ทางสังคมหรือทางกฎหมาย ดังนั้น ความหมายของคำว่า
นักเรียน งานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะครอบคลุมไปถึงเด็กหรือเยาวชนที่ไม่ได้เป็น
นักเรียนโดยแท้จริงแต่มีสภาพที่ต้องรับการศึกษาภาคบังคับด้วย

ในขณะเดียวกัน กระทรวงศึกษาธิการในฐานะผู้จัดการศึกษาแห่งชาติ
ก็มีอำนาจออกกฎระเบียบต่าง ๆ เพื่อควบคุม ดูแล นักเรียน ได้อีกด้วย เช่น
ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเครื่องแบบนักเรียน พ.ศ.2515 ระเบียบ

²⁵ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการลงโทษนักเรียนหรือ
นักศึกษา พ.ศ.2515

กระทรวงธรรมการ เรื่องการเคารพของนักเรียน พ.ศ.2482 ประกอบหนังสือ
กระทรวงศึกษาธิการ ที่ 18943/2490 ลงวันที่ 27 กันยายน 2490

ดังนั้น จะเห็นว่า สถานภาพของนักเรียนในประเทศไทย จะมีกฎ
ระเบียบทั้งภายนอก เช่น มาตรการควบคุม คุ้มครองความประพฤติของนักเรียน
ในประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 132, ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 294 (กรณี
นักเรียนนั้นอายุไม่เกิน 18 ปี) กฎหมายบ้านเมือง และกฎระเบียบภายใน
(ทั้งจากสภามันการศึกษา และกระทรวงศึกษาธิการ) ในขณะเดียวกัน รัฐได้
เมื่ออำนวยความสะดวก,สวัสดิการต่าง ๆ ให้กับนักเรียนเป็นอันมากเมื่อเปรียบเทียบกับ
กับเด็ก หรือเยาวชนทั่ว ๆ ไป เช่น การเข้าศึกษา ฝึกฝนอาชีพ สวัสดิการ
ทางการศึกษา เช่น เล่าเรียนโดยไม่มีเสียค่าใช้จ่ายกรณีโรงเรียนขยายโอกาส
การศึกษา หรือ สวัสดิการอาหารกลางวัน เป็นต้น

ในต่างประเทศ²⁶ สิทธิ หน้าที่ของนักเรียนจะมีมากกว่าเด็ก เยาวชน
ทั่ว ๆ ไปเช่นกัน เช่น ในประเทศสหรัฐอเมริกา บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 5 ปี ถึง
21 ปี สามารถเรียนนายจ้างเรียนสามัญที่จัดขึ้นในหมู่บ้าน หรือในเมืองที่บุคคลนั้น
มีภูมิลำเนาอยู่โดยไม่มีต้องเสียค่าใช้จ่าย นักเรียนได้รับสวัสดิการจากรัฐ เช่น
รถรับส่งไปโรงเรียน ฟรี หรือเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่าปกติ

²⁶Mark G Yudof, David L. Kirp and Betsy Levin,
Educational Policy and the Law (New York: West Publishing
Company, 1992), pp. 333.

2. ความประพฤติพิเศษในลักษณะการกระทำผิดตามสถานะของบุคคล
(Status office)

เมื่อรัฐาช้จัก *Parens Patriae* กับเด็กหรือเยาวชน ทั้งที่เป็น
เด็กหรือวัยรุ่นไม่เป็นผู้เยาว์ รัฐได้วางมาตรการความประพฤติของบุคคลเหล่านี้
นี้ โดยให้แตกต่างไปจากบุคคลอื่น ๆ ด้วยรัฐมีความประสงค์ที่จะตัดโอกาส
หรือจำกัดโอกาสการกระทำผิดของบุคคลเหล่านี้ เพราะว่าการบุคคลเหล่านี้
กระทำผิด นอกจากรัฐจะตั้งมาตรการทางกฎหมายแล้ว รัฐยังต้องแก้ไข
เบี่ยงเบนผู้กระทำผิดเหล่านี้ด้วย

การกำหนดรูปแบบความผิดต่อสถานะของวัยรุ่น รัฐจะต้องกำหนด
อัตราโทษ มิฉะนั้นจะเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลอื่น เป็นการขัดต่อกฎหมาย
รัฐธรรมนูญ และจะเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องอาศัยดุลยพินิจในการปฏิบัติ
มากขึ้นมันอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้รับการปฏิบัติ

รูปแบบของความผิดต่อสถานะของวัยรุ่น มี 4 แบบ²⁷ คือ

ก. The Chemical category ซึ่งมีพฤติกรรมเกี่ยวกับการดื่ม
สุรา ยาเสพติดหรือยาพิษ

ข. The community control category เป็นพฤติกรรมที่ขัด
ต่อกฎเกณฑ์ของสังคมในชุมชนหรือท้องถิ่น

ค. The educational category เป็นพฤติกรรมที่ขัดต่อกฎเกณฑ์
ระเบียบของโรงเรียน , การเข้าโรงเรียน

²⁷Ibid, p. 80-92

ง. The family category เป็นพฤติกรรมที่เรียกว่า "เหลือขอ" พลบหนีจากบ้าน ถือสิ่งไปเชื่อฟังพ่อแม่ ผู้ปกครอง

ประเทศไทย ได้กำหนดความผิดต่อสถานะของนักเรียนและเด็กไว้ใน พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กและนักเรียน พ.ศ. 2481 ซึ่งต่อมาถูกยกเลิกโดย พระราชบัญญัติฉบับปฏิวัติ ฉบับที่ 132 ลงวันที่ 22 เมษายน 2515 โดยรัฐได้ กำหนดความผิดต่อสถานะของนักเรียนไว้ 15 ลักษณะ กล่าวคือ

1. ไม่ประพฤติตนอยู่ประเพณีวินัยของโรงเรียนหรือสถานศึกษาที่ตนสังกัดอยู่ และ ต้องแต่งกาย หรือแต่งเครื่องแบบตามระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนและสถานศึกษา หรือ ตามที่กฎหมายกำหนด

2. นักเรียนชายไว้ผมยาว โดยไว้ผมข้างหน้าและกลางศีรษะยาวเกิน 5 เซนติเมตร และชายผมรอบศีรษะไม่ตัดเกรียนชิดผิวหนัง หรือ ไว้หนวดหรือเครา

นักเรียนหญิงตัดผมหรือไว้ผมยาวเลยต้นคอ หากโรงเรียนหรือสถานศึกษาใด อนุญาตไว้ยาวเกินกว่านั้น ก็ต้องรวบให้เรียบร้อย

นักเรียนนำเครื่องสำอาง หรือสิ่งบดคมเพื่อการเสริมสวย
3. เกี้ยวหรือเล่นอยู่ในสาธารณสถาน หรือ หาลายทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน หรือสถานศึกษา หรือสาธารณสมบัติ

4. แสดงกิริยาอาชญา หรือกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดที่มิสุภาพ

5. มั่วสุม และก่อความเดือดร้อนรำคาญอย่างหนึ่งอย่างใด

6. เล่นการพนัน ซึ่งต้องห้ามตามกฎหมายการพนัน

7. เกี้ยวเตร่เวลากลางคืนระหว่างเวลา 22.00 น. ถึง 4.00 น.

ของวันรุ่งขึ้น เว้นไว้แต่ไปกับบิดามารดา หรือผู้ปกครอง หรือได้รับอนุญาตจากโรงเรียนหรือสถานศึกษา

8. สูบบุหรี่ สูบกัญชาหรือเสฟสุวา ยาเสพติดหรือของมึนเมาอย่างอื่น
9. เข้าไปสถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการหรือสถานอื่นใด ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกัน โรงรับจำนำ หรือสถานการพนัน ในระหว่างที่มีการเล่นการพนัน เว้นแต่จะเป็นผู้อาศัยอยู่หรือเยี่ยมญาติในสถานเหล่านั้น
10. เข้าไปงานหรือร่วมงานสังสรรค์และงานที่มีการเดินวงหรือการแสดงซึ่งไม่สมควรแก่สภาพของนักเรียน เว้นแต่ไปกับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง หรือสถานศึกษาของนักเรียน คนใดคนหนึ่งเป็นผู้จัด
11. เข้าไปสถานค้าประเวณี เว้นแต่จะเป็นผู้อาศัยอยู่ ณ ที่นั้นหรือเข้าไปเยี่ยมญาติซึ่งอาศัยในสถานเหล่านั้น
12. คบค้าสมาคมกับหญิงซึ่งประพฤติดนเพื่อการค้าประเวณี เว้นแต่จะเป็นญาติใกล้ชิดกับหญิงนั้น
13. ประพฤติดนในท่านองผู้สาว
14. มีวัตถุระเบิดก็ดี หรือมีอาวุธติดตัว หรือซ่อนเร้นไว้ เพื่อใช้ในการประทุษร้ายก็ดี
15. หลบหนีโรงเรียน

ซึ่งพฤติกรรมทั้ง 15 ข้อนี้เป็นพฤติกรรมต้องห้ามกระทำสำหรับนักเรียน ถือเป็น การประพฤติดนไม่สมควรตามสถานะของตน (Status Offence)

ในขณะที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนตามความหมายในประกาศคณะปฏิวัติฉบับนี้ ไม่มีการกำหนดอายุไว้ หลักเกณฑ์ที่เข้าข่ายก็คือ เป็นนักเรียนหรือนักศึกษาเท่านั้น ดังนั้น ระดับอายุของนักเรียนและนักศึกษานี้จึงมีตั้งแต่ 4 ปี จนถึง 22 ปี

ที่ทำได้ ฉะนั้น พฤติกรรมต้องห้ามกระทำสำหรับเด็ก หรือเกณฑ์แห่งความประพฤติ มิชอบ (Status Offence) ของเด็กเยาวชนจึงครอบคลุมไปถึงพฤติกรรมของ นักเรียนที่มีอายุไม่เกิน 18 ปี และยังไม่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรสปรากฏตาม ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 294 ซึ่งมีเจตนาที่จะดูแล สงเคราะห์ และคุ้มครอง เด็ก เพื่อมิให้เป็นภัยแก่สังคม และประเทศชาติ โดยพิจารณาที่เด็กซึ่งประพฤติ ตนไม่สมควรแก่วัย และเด็กซึ่งตกอยู่ในสภาพแวดล้อมอันเป็นเหตุให้เกิดอันตราย ต่อร่างกาย ซึ่งได้นิยามของคำว่า " ประพฤติตนไม่สมควร " คือประพฤติดนไม่ สมควรแก่วัยที่กำหนดในกฎกระทรวงมหาดไทย²⁸ นี้ กล่าวคือ

1. ประพฤติส่อไปในทางเกเรหรือเที่ยวเร่ร่อนไปในที่สาธารณะ
 2. มั่วสุมและก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่ชาวบ้านและผู้สัญจรไปมา
 3. ขอดทาน หรือ กระทำการส่อไปในทางขอดทาน
 4. เล่นการพนัน หรือ มั่วสุมในวงการเล่น
 5. เสพสุรา สูบบุหรี่ หรือ เสพยาเสพติดให้โทษ หรือของมึนเมา อย่างเป็นทางการ หรือเข้าไปในสถานที่จำหน่ายสุรา เพื่อเสพหรือซื้อสุรา
 6. เข้าไปในโรงรับจำนำ สถานบริการ หรือสถานการค้าประเวณี
- เว้นแต่เป็นผู้อยู่อาศัย

²⁸กฎกระทรวงมหาดไทย (พ.ศ.2515) ออกตามความในประกาศ ของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 294 ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน 2515

7. ประพฤติตนทานองผู้สาวานที่สาธารณะ

8. ไม่เรียนอยู่โรงเรียนประถมศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วย
ประถมศึกษา

9. เกียวกตรงเวลากลางคืน ระหว่างเวลา 22.00 น. ถึงเวลา
04.00 น. ของวันรุ่งขึ้น เว้นแต่ไปกับบิดามารดา หรือผู้ปกครอง

10. หลบหนีจากสถานแรกรับเด็ก หรือสถานสงเคราะห์เด็ก

เมื่อพิจารณา " การประพฤตินิยมชอบของนักเรียน " และ " การ
ประพฤตินิยมชอบของเด็ก " แล้วจะเห็นว่า มีลักษณะคล้ายกันมากจนดูเหมือนกับว่า
การประพฤตินิยมชอบของเด็กอยู่ภายใต้อาณัติของ " การประพฤตินิยมชอบของนักเรียน "
ด้วยสาเหตุดังที่กล่าวแล้วว่า นักเรียนเป็นบุคคลที่อยู่สถานะที่นำจะได้เปรียบ
กว่าเด็กทั่ว ๆ ไปที่ไม่อยู่ในระบบการศึกษา เป็นบุคคลที่รัฐให้ความหวังในอนาคต
ของชาติไว้สูงกว่าเด็กทั่วไป จึงต้องมีการกำหนดพฤติกรรมต่างๆ ไว้เพื่อผลักดัน
ให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับมาตรฐานความประพฤติของสังคมซึ่งมีระดับ
วัฒนธรรมค่านิยมของสังคมกำกับอยู่ อันเป็นสิ่งซึ่งสังคมเห็นว่าพฤติกรรมที่เหมาะสม
ซึ่งหากนักเรียนละเมิดหรือฝ่าฝืน สังคมก็จะเห็นว่าพฤติกรรมนั้น เป็นพฤติกรรม
เบี่ยงเบน (Deviant Behavior) หรือเป็นความประพฤติชั่ว

²⁹ในประเทศสหรัฐอเมริกาได้จำกัดความนิยามว่าผู้กระทำความผิดต่อสถานะ
เด็ก เยาวชนนี้ เป็นบุคคลที่ถูกฟ้องศาลเด็กและเยาวชน ซึ่งการกระทำนั้น

²⁹Peter C. Kratcoski and Lucille Dunn Kratcoski

Juvenile Delinquency. pp. 34.

มิได้เป็นความผิดอาชญาในมลรัฐต่าง ๆ จะมีกฎหมายในลักษณะเฉพาะตัว 17มลรัฐ
ไม่ได้บัญญัติกฎหมายไว้แตกต่างกัน ระหว่างความผิดต่อสถานะกับการกระทำผิด
26 มลรัฐ ได้บัญญัติกฎหมายไว้แตกต่างออกไป โดยกำหนดความผิดต่อสถานะ
พิเศษแยกออกต่างหากและ 7 มลรัฐได้กำหนดความประพฤติกู้ไม่ซื่ออาชญากรรม
หรือการเป็นความผิดต่อสถานะ

ในสหรัฐอเมริกาเรียกเด็กที่ประพฤติผิดต่อสถานะว่า Persons in
Need of Supervision (PINS) , Children in Need of
Supervision(CHINS)., Minors in Need of Supervision (MINS)
และเด็กไม่เรียบร้อย (Unruly children) โดยทางรัฐพยายามกำหนด
ขอบเขตพฤติกรรมต่าง ๆ เป็นความผิดต่อสถานะอย่างชัดเจนและมีระบบ³⁰

The task Force on Juvenile Justice and Delinquency
Prevention ได้ข้อเสนอแนะว่าลักษณะประเภทต่าง ๆ ของความผิดต่อสถานะ
ของเด็ก จะมีขอบเขตที่ชัดเจน และไม่จำเป็นต้องอยู่ในอำนาจของศาลเด็กและ
เยาวชนอีกต่อไป แต่ให้ Families with Service Needs ดำเนินการแทน
ซึ่งพฤติกรรมพิเศษที่ประการ ที่ต้องได้รับการพิจารณาของศาลเด็กและเยาวชน
แทน Families with Service Needs คือ การหนีโรงเรียน , ไม่ปฏิบัติตาม
กติกาของบ้านปกครองของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง , การหนีออกจากบ้าน ,
เสพยา หรือยาเสพติด และการกระทำผิดอื่น ๆ ที่ผู้กระทำอายุเกิน 10 ปี
ขึ้นไป³¹

³⁰Ibid, pp. 34.

³¹Ibid, pp. 35.

านสหรัฐอเมริกา³² กำหนดว่าภาวะประพฤติชั่วของเด็ก, เยาวชน (Delinquent Child) หมายถึงเด็กที่มีอายุตั้งแต่ 7 - 16 ปี กระทำ

ก. เป็นผู้ละเมิดกฎหมายของสหรัฐอเมริกาเรื่องใด ๆ ก็ได้ที่ หรือละเมิดกฎหมายของอเมริกาไว้ หรือเทศบัญญัติของนครนิวยอร์ก หรือผู้ซึ่งกระทำความผิดที่ศาลพิจารณโดยผู้แทนแล้วจะมีโอกาสชดเชย ยกเว้นเด็กที่มีอายุ 15 ปีกระทำความผิดที่ศาลพิจารณโดยผู้แทนแล้วจะเป็นเวลาชดเชยที่มีโทษถึงประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิต นอกเสียจากร่างจะได้มีคำสั่งให้รอดพ้นพิจารณาศาลเด็ก

ข. เป็นผู้ที่มีความประพฤติเลวร้ายจนไม่สามารถจะปกครองได้หรือหนีอยู่ในเรือวาของบิดามารดา ผู้ปกครอง ผู้พิทักษ์หรือผู้อื่นที่ไม่อาจเหนือเด็กตามกฎหมาย จนเป็นนิสัย

ค. เป็นผู้ที่ชอบหนีเรียนเป็นประจำ

ง. ละทิ้งบ้านหรือที่อยู่อาศัยโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรหรือโดยไม่ได้รับความยินยอมของบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้พิทักษ์

จ. เป็นผู้ซึ่งประกอบอาชญากรรม ที่เป็นการขัดต่อกฎหมาย

ฉ. เป็นผู้ซึ่งขอลา หรือร้องขอการบริจาคนิสัยของหรือเงินทองงานที่สาธารณสถาน

ช. เป็นผู้โดยทำสัญญากับคนใจร้ายหรือชั่วร้าย

ซ. เป็นผู้ที่เข้าไปอยู่เสมอ ๆ สถานที่ใด ๆ ที่ดำเนินการโดยผิดกฎหมาย

³² เสริน บุณฑะรัตนันท์, การกระทำผิดด้านสังคม: สังคมวิทยา

อาชญากรรมและพฤติกรรมเบี่ยงเบน, หน้า 88 - 89.

๓. เป็นผู้มิชอบวิชาชีพโดยคหยาบคาย หรือลามก เป็นอาใจ
๔. เป็นผู้ที่กระทำโดยจงใจ ให้ตนเองอยู่ในสภาพที่จะทำความเสียหายหรือทำให้เสื่อมเสียศีลธรรม หรือสุขภาพอนามัยของตน หรือของผู้อื่น

กรณีการกระทำผิดต่อสถานะนี้ในประ เทศอังกฤษใช้ลักษณะ
มาตรการดังต่อไปนี้³³

1. เด็กที่นำได้รับการดูแลคุ้มครองจากบิดามารดา ต้องตกอยู่ภาย
ใต้เงื่อนไข ดังนี้

- ก. คบเพื่อนเลว หรือ ตกอยู่ในสภาพเสื่อมเสียทางศีลธรรม
หรือ
ข. ขาดการดูแล คุ้มครอง และแนะนำ จนเป็นเหตุให้ได้รับความทุกข์ยากโดยไม่จำเป็นหรือกระทบกระเทือนต่อสุขภาพ
ของเด็กอย่างร้ายแรง หรือเป็นผลให้มีการพัฒนาที่ไม่ดี
หรือ
ค. ตกเป็นเหยื่อของการกระทำผิดทางเพศความผิดต่อร่างกาย
หรือ อยู่ในสถานทีที่อาจตกเป็นเหยื่อของการกระทำผิด
หรือ อยู่ร่วมกับผู้กระทำความผิดต่อเด็กนั้น

ในกรณีดังกล่าว รัฐจะเข้าแทรกแซง และให้ความคุ้มครอง

³³Nigel walker, Crime and Punishment in Britain
2nd ed. (Edinburgh: Edinburgh University Press , 1969),
pp. 179 - 197.

2. เด็กที่บิดามารดาควบคุมไม่ได้ บุคคลที่บิดามารดาไม่สามารถควบคุมเด็กได้ อาจขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ ตำรวจเจ้าหน้าที่ปฏิบัติ ผู้ที่อาจร้องขอต่อศาล ขอให้ศาลสั่งแทนตน วิธีการเช่นนี้กำหนดขึ้นเพื่อหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าระหว่างเด็กและบิดามารดาโดยให้หน่วยงานของรัฐเข้าควบคุมเด็ก ซึ่งปกครองไม่ได้ตั้งแต่นั้น

3. เด็กที่โรงเรียน การที่โรงเรียนเป็นอาชีพ ย่อมแสดงว่าเด็กนั้นมีปัญหาในครอบครัว และยังเป็นอุปสรรคต่อความก้าวหน้าของเด็ก ปัญหาที่อาจเกิดจากมารดาเจ็บป่วย บ่อยขี้บ่น ละทิ้งครอบครัว หรือเด็กไม่ชอบโรงเรียน เรียนไม่ทันเพื่อน หรือสนใจกิจกรรมอย่างอื่น ๆ รัฐอาจดำเนินการดังต่อไปนี้

- ก. ส่งตัวเด็กไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบ หรือหน่วยงานที่เหมาะสม
- ข. ส่งตัวไปยังโรงเรียนซึ่งเหมาะสม
- ค. ไว้อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของพนักงานคุมประพฤติ โดยออกคำสั่งควบคุมดูแล (Supervision Order)

ดังนั้น จะเห็นว่าลักษณะการที่อังกฤษควบคุมการประพฤตินิยมชอบในส่วนของความผิดต่อสถานะของนักเรียนนี้ มีขอบข่ายที่กว้างขวางกว่าในประเทศไทย

3. ความประพฤตินิยมชอบในลักษณะความผิดตามกฎหมายอาญาและกฎหมายพิเศษที่มีโทษทางอาญา

ประเทศต่าง ๆ ได้กำหนดความรับผิดชอบตามกฎหมายอาญาของเด็กหรือเยาวชน (Criminal Responsibility) โดยพิจารณาจากอายุขั้นต่ำ

ของเด็กรุ่น เช่น ไทย, สหรัฐอเมริกา กำหนดอายุ 7 ปีลงมา, อังกฤษกำหนด 10 ปีลงมาและกำหนดอายุที่สูงไว้ สำหรับการพิจารณาในด้านสากลนี้เด็ก และ เยาวชนไว้ เช่น ไทย, สหรัฐอเมริกา กำหนดอายุ 18 ปี, ญี่ปุ่น เกาหลี กำหนดไว้ 20 ปี³⁴

สาเหตุที่กฎหมายอาชญากรรมเกือบทุกประเทศได้ยกเว้นความรับผิดชอบทางอาชญากรรมแก่เด็กนั้น มีแนวความคิดจากกฎหมายโรมัน (กฎหมายสิบสองโต๊ะของโรมันได้บัญญัติโทษที่กระทำผิดไว้สถานเบา สำหรับเด็กทารกซึ่งพูดไม่ได้กฎหมายได้ให้ความคุ้มครองอย่างเบ็ดเสร็จ) กฎหมายจัดนิยาม (ได้บัญญัติโทษเด็กที่มีอายุไม่เกิน 7 ปี ไม่ต้องรับผิดชอบ โดยสันนิษฐานว่าเด็กอายุนี้ยังขาดความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ดังนั้นจึงไม่สามารถกระทำผิดได้) การคุ้มครองเด็กอย่างสมบูรณ์นี้เป็นที่มาของกฎหมายคอมมอนลอว์ของอังกฤษ และยังคงเป็นหลักการที่สำคัญของกฎหมายอังกฤษและอเมริกา ซึ่งความรับผิดชอบทางอาชญากรรมจะวินิจฉัยโดยอาศัยบุคลฐานะ ดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

34 สง่า ธีระสภิต, กฎหมายเสริมกับการกระทำผิดของเยาวชน ครั้งที่ 5 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2522), หน้า 8-9

1. อายุและการเติบโตทางร่างกาย
2. ลักษณะความผิด
3. สภาวะทางด้านจิตใจของผู้กระทำความผิด

บทประเทศาบทที่ ๓ ได้แบ่งระดับอายุความรับผิดชอบของเด็กและเยาวชนไว้ ซึ่งปรากฏในประมวลกฎหมายอาญา 4 กรณี ดังนี้

1. อายุต่ำกว่า 7 ปี ไม่ต้องรับโทษทางอาญา (มาตรา 73)
2. อายุระหว่าง 7 ปี ถึง 14 ปี ไม่ต้องรับโทษทางอาญา แต่ศาลมีอำนาจพิจารณาดำเนินการแก่เด็ก เช่น ว่ากล่าวตักเตือนแล้วปล่อยไป หรือจะเรียกบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่ด้วยมาตักเตือน เป็นต้น (มาตรา 74)
3. อายุระหว่าง 14 ปี ถึง 17 ปี กระทำผิด ให้ศาลมีดุลยพินิจในการกำหนดโทษว่า จะลงโทษหรือไม่ เมื่อพิจารณาถึงความผู้ผิดชอบและถึงขั้นทั้งปวง (มาตรา 75)
4. อายุระหว่าง 17 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี กระทำความผิด ถ้าศาลเห็นสมควรจะลดขนาดบางส่วนโทษที่กำหนดไว้ลงหนึ่งงานสาม หรือถึงหนึ่งก็ได้ (มาตรา 76)

เมื่อพิจารณาถึงองค์ประกอบทั้งหมดอันเกี่ยวข้องกับ การพิจารณาว่าเด็ก เยาวชน นักเรียน ที่มีอายุอยู่ในเกณฑ์เด็ก เยาวชน ได้กระทำความผิดตามกฎหมายอาญาแล้ว ก็ต้องพิจารณาถึงตัวบทกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจแบ่งได้ 2 ประเด็น คือ

1. ประมวลกฎหมายอาญา

โดยหลักสำคัญทางกฎหมายอาญาว่า “ไม่มีโทษโดยไม่มีกฎหมาย (Nulla poena sine lege) ” ดังนั้นบุคคลจึงต้องรับโทษทางอาญาต่อเมื่อได้กระทำการอันกฎหมายไปห้ามขณะกระทำนั้นบัญญัติไว้ เป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ านเมื่อรัฐได้ตรากฎหมายอาญาซึ่งบังคับบุคคลในรัฐหรือบุคคลนอกรัฐตามหลักสัญชาติแล้ว ก็ย่อมพิจารณาว่าการกระทำใด ๆ ได้ว่าเป็นความผิดตามกฎหมายอาญาหรือไม่ ซึ่งจำต้องพิจารณาถึงโครงสร้างหลักของความผิดทางอาญา³⁵ ซึ่งประกอบด้วย

1. องค์ประกอบ องค์ประกอบของความผิดอาญาโดยทั่วไปแบ่งออกเป็น องค์ประกอบภายนอก และองค์ประกอบภายใน
- องค์ประกอบภายนอก ประกอบด้วยผู้กระทำ การกระทำ กรรมของการกระทำ ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผลและในบางกรณีอาจมีส่วนพิเศษอื่น ๆ ด้วย เช่น เจื่อนไขเวลา เวลากลางคืนในความผิดอาชญาฐานลักทรัพย์ เป็นต้น
- องค์ประกอบภายใน ประกอบด้วย เจตนา ไม่ว่าจะเจตนาประสงค์ต่อผล หรือเจตนาโดยตรง หรือเจตนาย่อมเห็นผล หรือเจตนาโดยอ้อม ประมาท และองค์ประกอบภายในอื่น เช่น มูลเหตุชักจูงใจ เป็นต้น

³⁵คดีดี ๓ นคร, กฎหมายอาญาภาคความผิด (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ธรรมศาสตร์ , 2535), หน้า 9.

2. ความผิด พิจารณาเหตุที่ผู้กระทำผิดมีอำนาจกระทำได้หรือไม่มีเหตุที่ผู้กระทำมีอำนาจกระทำได้ เช่น การป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 68 หรือ การทำโทษบุตรตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1567(2) อำนาจจับกุมของเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 78 ราชฎามีอำนาจจับกุมผู้กระทำผิดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 79, 80 เป็นต้น ดังนั้น บทบัญญัติของกฎหมายใดที่ให้อำนาจผู้กระทำ บทบัญญัตินั้นคืออำนาจกระทำใน ความหมายของกฎหมายอาญานั้นเอง

3. ความชั่ว เป็นเรื่องของความรู้สึกชอบ เป็นการกระทำของบุคคลที่รู้สึกชอบ ซึ่งมีหลายระดับ เช่น มีความชั่วอย่างบริบูรณ์ , อย่างจำกัด ไม่มีความชั่วเลย เป็นการตำหนิผู้กระทำนั้น ๆ ซึ่งกรณีเด็กหรือเยาวชนที่ไม่มีความรู้สึกชอบ หรือมีความรู้สึกชอบอย่างจำกัด กฎหมายอาญาที่จะพิจารณาลงโทษเขา หรือลงโทษเขาอย่างสถานเบา ซึ่งการพิจารณาว่าเขาผิดแค่ไหน เพียงใด ขึ้นอยู่กับขอบเขตของความรับผิดชอบส่วนตัวของผู้กระทำ ซึ่งเขาอาจมีอย่างเต็มที่ หรือบกพร่องก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพส่วนตัวของผู้กระทำ หรือสภาพแวดล้อมภายนอกที่เกี่ยวข้องกับผู้กระทำนั้น เช่น ความไม่รู้รู้สึกชอบเพราะความบกพร่องทางจิตใจ , ความไม่รู้เพียงสำ , กระทำผิดด้วยความจำเป็น ซึ่งอาจอยู่ในสถานการณ์ที่บังคับ หรืออยู่ภายใต้อำนาจหรือมีความจำเป็นเพื่อหนีจากอันตราย , กระทำตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ซึ่งเขามีหน้าที่หรือเชื่อโดยสุจริตว่ามีหน้าที่ต้องปฏิบัติตาม และเขาไม่รู้ว่าคำสั่งดังกล่าวเป็นคำสั่งมิชอบตามกฎหมาย และการป้องกันเกินกว่าเหตุ ซึ่งรวมทั้งการกระทำเกินสมควรแก่เหตุ และการกระทำเกินกว่ากรณีแต่การต้องกระทำเพื่อป้องกัน

ความผิดอาญา จะแบ่งประเภทออกได้ 2 ประเภท คือความผิดอาญา
ที่เป็นความผิดตามตัวเอง (Mala in Se) เช่น ลักทรัพย์ ซ้ำผู้เงิน ฯลฯ
และความผิดอาญาที่เป็นความผิดเพราะกฎหมายห้าม (Mala Prohibita)
เช่น ความผิดเกี่ยวกับจรรยา ความผิดเกี่ยวกับการพนัน ฯลฯ

ดังนั้น จะเห็นว่าบุคคลบางคนสังคม หากได้กระทำการอันกฎหมาย
อาญาบัญญัติว่าเป็นความผิด บุคคลนั้นต้องรับโทษทางอาญา ทั้งนี้การกระทำดัง
กล่าวต้องครบองค์ประกอบพื้นฐานของระบอบสร้างแห่งความรับผิดทางอาญาด้วย

ข. กฎหมายพิเศษที่มีโทษทางอาญา

ดังได้กล่าวไว้ข้างต้นแล้ว กฎหมายอาญามี 2 ประเภท คือ
ความผิดอาญาที่เป็นความผิดตามตัวเอง (Mala in Se) และความผิดอาญาที่
เป็นความผิดเพราะกฎหมายห้าม (Mala prohibita) ซึ่งในส่วนนี้จะ
กล่าวเฉพาะการกระทำผิดของนักเรียน ซึ่งอยู่ชั้นวัยเด็กหรือเยาวชน ตาม
กฎหมายนั้น ๆ ซึ่งการพิจารณาความผิดในส่วนนี้อาจแตกต่างไปจากการพิจารณา
ถึงความรับผิดทางอาญานักเรียนทั่วไป ด้วยเหตุว่า กฎหมายบางฉบับมิได้สันนิษ
ว่าผู้กระทำความผิดมีเจตนาหรือไม่ ซึ่งจะได้กล่าวในรายละเอียดต่อไป ดังนี้

1. พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 ห้ามมิให้บุคคลที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ
เข้าเล่นการพนันตามที่กำหนดไว้ และกำหนดโทษสำหรับการฝ่าฝืน ตาม
มาตรา 12 , 14

2. กฎกระทรวงมหาดไทย พ.ศ.2479 กำหนดความผิดอันจะพึงลงโทษในสถานที่ 7 เช่น คบหาสมาคมกับหญิงที่ค้าประเวณี ประพฤติเกะกะระราน เป็นต้น (ข้อ 1) กำหนดความผิดอันจะพึงลงโทษในสถานที่ 8 เช่น กระทำความผิดอาญา หลบหนี หรือพยายามหลบหนีออกจากเขตสถานที่ฝึกและอบรม กล่าวผิดสวาทเนือง ๆ (ข้อ 2) กำหนดประเภทของทรัพย์สินซึ่งห้ามมิให้นำเข้ามา หรือมิให้บ้านสถานที่ฝึกและอบรม เช่น เครื่องมือที่ใช้ในการเล่นการพนันชั้นต่อ (ข้อ 5)

3. พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 กำหนดความผิดกรที่ผู้เฝ้ายาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 (เฮโรอีน) ประเภทที่ 2 (มอร์ฟีน, โคเคอีน, โคคาอีน, ผีนยา) ประเภทที่ 4 (อาเซติคเจนไฮโดรด์, อาเซติลคอลอไรด์) ประเภทที่ 5 (กัญชา, พิษกระท่อม) ในการครอบครองซึ่งรวมไปถึงมิให้เพื่อเสพหรือจำหน่ายด้วย 36

4. พระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ.2533 กำหนดความผิดกรที่ผู้ใช้สารระเหยบำบัดความต้องการของร่างกายหรือจิตใจ ไม่ว่าจะโดยวิธีสูดดม หรือวิธีอื่นใด ตลอดจนถึง ซักหน้า ผูกส่งเสริม หรือใช้ลูกบวยหลอกหลวงให้บุคคลอื่นใช้สารระเหยบำบัดความต้องการของร่างกาย หรือ

36 มาตรา 65 - 76 แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522

จิตาจา ขมิ้นขาวโดยวิธีสุด ตม หรือวิธีอื่นใด³⁷

5. พระราชบัญญัติอาวูธป็น เครื่องกระสุนปืน วัดถูระเปิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวูธป็น พ.ศ. 2490 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม กำหนดมิให้ออกใบอนุญาต การมี, ำช้อวูธป็นหรือเครื่องกระสุนปืน วัดถูระเปิดแก่บุคคลซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ ซึ่งวางบทกำหนดโทษแก่บุคคลที่ครอบครอง, มี, ำช้อวูธป็นหรือเครื่องกระสุนปืน วัดถูระเปิดโดยมิได้รับอนุญาต³⁸ และมิให้พกอาวุธดังกล่าวติดตัวไปนหุงบ้าน , เมือง , ทางสาธารณะ โดยมิได้รับอนุญาต³⁹

6. พระราชบัญญัติวัดถูที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ. ศ. 2518 กำหนดมิให้มีไว้ครอบครองหรือำช้ประโยชน์ใด ๆ ซึ่งวัดถูออกฤทธิ์ทุกประเภท

³⁷มาตรา 24, 26 (กรณีผู้กระทำความผิดอายุไม่เกิน 17 ปี) มาตรา 30 (กรณีผู้กระทำความผิดครั้งแรกอายุไม่เกิน 17 ปี และกระทำความผิดอีก) แห่งพระราชกัหนดป้องกันการำช้สารระเหย พ.ศ.2533

³⁸มาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติอาวูธป็น เครื่องกระสุนปืน วัดถูระเปิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวูธป็น พ.ศ.2490

³⁹มาตรา 8 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติอาวูธป็น เครื่องกระสุนปืน วัดถูระเปิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวูธป็น พ.ศ. 2490

เว้นแต่ได้รับใบอนุญาต (วัตถุประสงค์ที่ต่อจิตและประสาท เช่น แอมเพตามีน, DET., DMHP., DMT., STP. เป็นต้น)⁴⁰

การประพฤตินิยมในลักษณะความผิดตามกฎหมายอาญา และกฎหมายพิเศษที่มีโทษทางอาญา ในประเทศอังกฤษ

ในประเทศอังกฤษมีกฎหมายอาญาที่ใช้บังคับอยู่หลายฉบับ มีบัญญัติเป็นลักษณะประมวลกฎหมายเช่นเดียวกับประเทศไทย ด้วยเหตุประเทศอังกฤษใช้กฎหมายแบบ Common Law คือ Criminal Law Act 1977 , The Offences against the Person Act 1961 , The Prevention of Crime Act 1953 , The Public Order Act 1986 ซึ่งโดยหลักแล้วหากผู้กระทำความผิดเป็นเด็กหรือเยาวชน จะอยู่ภายใต้กฎหมาย Children and Young Person Act 1963 ซึ่งกำหนดว่า Infancy คือบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ซึ่งแบ่งความรับผิดชอบทางอาญาไว้ 3 ระดับ⁴¹ ดังนี้

ก. อายุต่ำกว่า 10 ปี ไม่ต้องรับผิดชอบทางอาญา(เดิม Common Law กำหนดว่าเด็กอายุต่ำกว่า 7 ปี ไม่ต้องรับผิดชอบทางอาญา) ตามมาตรา 16 แห่ง Children and Young Person Act 1963

ข. อายุตั้งแต่ 9 ปี ถึง 14 ปี กฎหมายบัญญัติให้ยกเว้นความรับผิดชอบทางอาญา เว้นแต่เขามีความรู้ผิดชอบแล้ว

⁴⁰มาตรา 106 แห่งพระราชบัญญัติวัตถุประสงค์ที่ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518

⁴¹Nigel walker, Crime and Punishment in Britain, pp. 179.

ค. อายุเกินกว่า 14 ปีถือว่าเป็นบุคคลที่ดองวันผิดทางอาญาเพราะมีความรับผิดชอบแล้ว

โดยประเทศอังกฤษ จะพิจารณาจากองค์ประกอบความผิดทางอาญา แตกต่างไปจากระบบประมวลกฎหมาย คือ จะมององค์ประกอบความผิดทางอาญา 2 ส่วน คือ Actus Reus ซึ่งเป็นการพิจารณาจากข้อเท็จจริงงานชั้นแรก ก่อนว่าการกระทำนั้นเป็นการละเมิดในสิ่งที่กฎหมายห้าม หรือเป็นการกระทำการ สิ่งที่เกิดกฎหมายหรือไม่ และ Mens Reus ซึ่งมีลักษณะครอบคลุมทั้งส่วน เจตนา (Intention) และการประมาทโดยไม่รู้ตัว (Reckless)⁴²

ในกรณีกฎหมายพิเศษที่มีโทษทางอาญาในประเทศอังกฤษจะมีกฎหมาย มาบังคับใช้ เป็นฉบับ ๆ ไป เช่น Firearms and Offensive weapon ใน The Firearm Act 1968 ซึ่งบัญญัติเกี่ยวกับการครอบครองอาวุธปืน โดยไม่ได้รับอนุญาต ถือเป็นความผิดสำเร็จทันทีที่ได้กระทำ (Absolute Offence) The Custom and Excise Management Act 1979 บัญญัติว่า บุคคลใช้อาวุธไม่หวังดีทางใจ โดยลักษณะลักลอบ ซึ่งขัดต่อกฎหมาย The Night Poaching Act 1828 บัญญัติว่าผู้ใดบุกรุกเกินกว่า 3 คน ขึ้นไป ในเวลากลางคืนและใช้อาวุธ เพื่อทำร้ายผู้อื่นหรือทำลายวัตถุใด ๆ

⁴²แสง บุญเฉลิมวิภาส, "ปัญหาเจตนาในกฎหมายอาญา" (วิทยา นิพนธ์ บัญชีมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2524) หน้า 48-50

4. ลักษณะของการประพฤติผิดชอบของนักเขียนกับความสงบสุขของสังคม

ลักษณะของความหมายคำว่า " ความสงบสุขของสังคม " เป็นภาพรวมที่กว้าง มีลักษณะเป็นนามธรรม (Abstract) หมายถึงการดำรงอยู่ของหมู่ชนานสังคมหนึ่งๆ ตามความเชื่อเรื่องทัศนคติของสังคมนั้นๆ ซึ่งจะดำเนินตามขนบจารีต ประเพณี แบบธรรมเนียมที่ถือปฏิบัติ (Sub - Culture) ที่เบียดจากบรรพบุรุษ ดังนั้น หากจะพิจารณาคำว่า ความสงบสุข ไปได้เองแล้ว จะต้องพิจารณา พฤติกรรมที่เบี่ยงเบนจากแนวปฏิบัติของสังคม (Deviant Behavior) นั้นเอง

สิ่งที่ทำให้ภาวะความสงบสุขของสังคมเปลี่ยนแปลงมีตัวแปรอยู่ 3 อย่าง คือ⁴³

ก. ความไม่มีระเบียบวินัยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับค่านิยม หรือ โครงสร้าง (Structured Disorder) เช่น การทิ้งถังขยะ หรือ ก้นบุหรี่ลงในที่หนึ่งที่เกิดโดยขาดความระมัดระวัง อันอาจนำไปสู่การเกิดเพลิงไหม้ขึ้นได้ หรือการใส่คำพูดที่ไม่เหมาะสมบางอย่างในที่คนแออัดกันอยู่ เช่น ร้องว่า " พาหนะ " ในสถานที่ที่มีคนมาก ๆ ย่อมก่อให้เกิดความโกลาหลขึ้นได้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

⁴³Paul, B. Weston and Kenneth M. Wells

Law Enforcement and Criminal Justice (Pacific Palisades: Goodyear Publishing Company Inc., 1972), p. 46.

ข. ความไม่ไว้ระเบียนเรื่องพฤติกรรมของกลุ่มชน (Collective Disorder) เช่น การต่อจลาจล การประท้วง การกระทำผิดโดยกลุ่มชนจำนวนมาก ซึ่งนำไปสู่พฤติกรรมที่ยากแก่การควบคุม

ค. ความไม่ไว้ระเบียนส่วนบุคคล (Individual Disorder) เช่น พฤติกรรมของคนเมา หรือผู้คนที่เดินตามถนนที่ไร้พฤติกรรมเบี่ยงเบนที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย เช่น หนีตามก้าแพง ทะเลาะวิวาทกัน

สังคมจะมีความรู้สึกว่าตนถูกละเมิดสิทธิ ไม่มีความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน เมื่อพบเห็นว่านักเรียนบางคนกระทำผิดอันลักษณะพฤติกรรมที่เป็นความผิดตนเอง (Mala In Se) มากกว่าพฤติกรรมที่ถือว่าเป็นความผิดเพราะกฎหมายห้ามไว้ (Mala Prohibita) เพราะว่าเป็นลักษณะความผิดแรก สังคมจะตกเป็นเหยื่อแห่งการกระทำ (Victim) ซึ่งจะมีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อจิตใจของผู้ที่ถูกกระทำ เช่น ถูกนักเรียนเข้ากลุ่มรุมทำร้าย, ลักขโมย ทำลายทรัพย์สินของคน เช่น รุมทำลายรถยนต์, หนีตามก้าแพงบ้านของตน ตลอดจนการประกอบพฤติกรรมที่รุนแรงต่าง ๆ เช่น อนาคต, ลวนลาม, ช่มชู้ หรือ ซ้ำ เป็นต้น แต่บุคคลในสังคมจะมีความรู้สึกที่แตกต่างไปจากการกระทำของผู้ใหญ่ คือจะมีความเมตตาพร้อมที่จะให้อภัยแก่นักเรียนเหล่านั้น ในกรณีการกระทำผิดดังกล่าวไม่รุนแรง และตนไม่ถูกกระทบกระทั่งสิทธิของตนมากเกินไป เช่น ถูกนักเรียนที่ประพฤติดู รบกวน ส่งเสียงดังบริเวณหน้าบ้านของตน ด้วยเหตุบุคคลในสังคมจะมีความรู้สึกว่า นักเรียนเหล่านี้เป็นเด็กหรือเยาวชนที่ยังอ่อนต่อประสบการณ์ทั้งความรู้ในเชิงสังคมวิทยา แต่สังคมจะมีความรู้สึกว่า กรณีนักเรียนกระทำผิดต่อกฎหมายอาญานานฐานที่เป็นบทกกรรม เช่น ทำร้ายร่างกายผู้อื่นจนถึงแก่ความตาย ทำลายทรัพย์สินของผู้อื่น เป็นความผิดที่

ควรมีการลงโทษที่รุนแรง เพื่อให้สมกับความผิดที่ตนได้กระทำ และหากรัฐใช้มาตรการทางกฎหมายที่ผ่อนปรนแก่ผู้กระทำผิด ลงโทษในลักษณะเบา เช่น ให้นำทัณฑ์กัน เพื่อฝึกอบวามานะสถานที่ดีใจ มีการรอกการลงโทษหรือรอกการกำหนดโทษ สังคมจะเสื่อมศรัทธาต่อระบบกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่รัฐใช้อยู่ก่อให้เกิดความไม่ไว้วางใจกับรัฐรวมทั้งองค์การของรัฐที่เกี่ยวข้องด้วย ขณะเดียวกันทำให้ผู้กระทำผิดซึ่งเป็นนักเรียนกลับได้ใจคิดว่าตนมีโอกาสหนีงานการกระทำผิด ด้วยเหตุกระทำผิดแล้วรัฐใช้มาตรการนิมนต์กลับเขา ทำให้เขาไม่เข็ดหลาบ และเด็กหรือเยาวชนอื่น ๆ ทั้งในรูปสถานะนักเรียนและไม่ใช่ กลับไม่เกรงกลัวกฎหมายบ้านเมือง ซึ่งกรณีเช่นนี้สังคมจะรู้สึกว่าคุณภาพที่ไม่อาจตั้งกฎหมายได้

ส่วนการมีพฤติกรรมที่ถือว่าเป็นความผิดเพราะกฎหมายห้ามไว้ (Mala Prohibita) นั้น บุคคลในสังคมส่วนใหญ่มักจะถือว่า ตนเองมิได้รับผลกระทบจากการกระทำ มิใช่เป็นเหยื่อแห่งการกระทำ (Victim) ดังนั้น จึงผลักภาระในการควบคุมไปให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น สารวัตรนักเรียน ครู อาจารย์ หรือเจ้าพนักงานตำรวจ พฤติกรรมดังกล่าวคือ ความผิดต่อสถานะ (Status Offence) นั่นเอง เช่น เมื่อเห็นนักเรียนแต่งกายไม่สุภาพ เดินสูบบุหรี่ หรือมั่วสุมเสพยาเสพติด บุคคลในสังคมจะรู้สึกเฉย ๆ ทั้ง ๆ ที่พฤติกรรมดังกล่าวอาจนำไปสู่การกระทำผิดกฎหมายบ้านเมืองก็ตาม เพราะเห็นว่า เขามิได้ถูกละเมิดจากการกระทำนั่นเอง

อนึ่งแนวความคิดของบุคคลในสังคมเกี่ยวกับกรณีการกระทำทั้งสองนั้น ย่อมสืบเนื่องมาจากระบบสังคม ซึ่งประกอบด้วย ระบบเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง หากสังคมนั้น ๆ อยู่ในรูปแบบของสังคมชนบท ที่มีค่านิยม และ

บรรทัดฐานความประพฤติของคนในสังคมคงที่ นักเรียนก็จะถูกเฝ้ามองจากบุคคลในสังคม เพื่อให้มิได้มีโอกาสกระทำความผิดทั้ง 2 รูปแบบ คือลักษณะ Mala In Se และ Mala Prohibita เพราะว่า สังคมมีเวลามากพอที่จะดูแล ควบคุม ทุกคนในสังคมจะถือว่าเป็นหน้าที่ในการปฏิบัติเช่นนั้น ดังนั้นเมื่อนักเรียนประพฤติมิชอบ ไม่ว่าความผิดกรรมรูปแบบใดสังคมจะรู้สึกว่าคุณกระทำผิดเหมือนกัน ทั้งๆ ที่ตนมิได้ตกเป็นเหยื่อแห่งการกระทำนั้นก็ตาม แต่หากเป็นสังคมในเมือง บุคคลในสังคมจะตกอยู่ในระบอบเศรษฐกิจที่ผันแปร บีบรัด แข่งขันกันตลอดเวลา ค่านิยม และบรรทัดฐานความประพฤติของคนในสังคม จะไม่คงที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทำให้บุคคลในสังคมนั้นจะรู้เพียงอย่างเดียวว่าหากตนถูกละเมิดจากการกระทำนั้น ๆ ตนก็จะได้รับผลกระทบแต่ถ้าผลแห่งการละเมิดไม่รุนแรง ตนจะไม่นำสำนึก และผลึกภาระดังกล่าวให้แก่บุคคลที่มีหน้าที่ต่อไป ดังนั้นในสังคมเมือง สังคมจะได้รับผลกระทบเฉพาะพฤติกรรมของนักเรียนที่เป็น Mala In Se เท่านั้น

สาเหตุแห่งการประพฤตินิชอบของนักเรียน

เมื่อนักเรียนประพฤติผิดไปจากหลักเกณฑ์ที่สังคมได้กำหนดไว้ทั้งงานรูปของ " ความผิดต่อสถานะ " (Status Offence) และ งานรูปของการกระทำผิดต่อกฎหมายอาญาและกฎหมายพิเศษที่มีโทษทางอาญา นักอาชญาวิทยาได้พยายามค้นหาว่า และวิจัยถึงสาเหตุที่ทำให้เด็กนักเรียนเหล่านี้มีความประพฤติเสื่อมเสีย เพื่อหาหนทางแก้ไขการกระทำผิดดังกล่าว

การกระทำผิดหรือประพฤตินิชอบของนักเรียนที่แก่นักอาชญาวิทยาถือว่าเป็นการแสดงออกของนักเรียน ซึ่งอยู่ในวัยเด็ก หรือวัยรุ่น เพื่อต้องการตอบ

สนองต่อแรงกดดันจากสิ่งแวดล้อมภายนอกเท่านั้น จึงอาจถือได้ว่า พฤติกรรมดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งแห่งกิจกรรมที่แสดงออกของเด็ก และในการค้นหาถึงสาเหตุการกระทำคามผิดของนักเรียนนั้น ชนิดความผิดที่นักเรียนได้กระทำลงไป เช่น หนีโรงเรียน ทะเลาะวิวาทกับเพื่อน ฯลฯ เป็นเพียงการเรียกลักษณะการกระทำคามผิดนั้น ๆ เท่านั้น มิใช่เป็นการแสดงลักษณะในตัวนักเรียนแต่อย่างใด ดังนั้น ในการศึกษาหาสาเหตุที่ทำให้ให้นักเรียนแต่ละคนมีปัญหาด้านความประพฤติ จึงต้องค้นหาให้ลึกลงไปถึงความรู้สึกของตัวนักเรียนผู้กระทำคามผิด ที่มีต่อการกระทำอันบกพร่องของเขา เช่น การหนีโรงเรียนของนักเรียน สำหรับนักเรียนคนหนึ่งอาจรู้สึกว่าเขาไม่สามารถเรียนได้ เพราะสมองไม่ดี หรือเรียนหนักเกินไป แต่นักเรียนอีกคนหนึ่งอาจรู้สึกว่าเขาเป็นคนที่ถูกรังเกียจจนครบครัน จึงเกิดปฏิกิริยาขัดแย้งต่อผู้มีอำนาจจนครบครัน จนเลยไปถึงโรงเรียนด้วย โดยไปขัดแย้งกับผู้มีอำนาจโรงเรียนอีก แต่นักเรียนอีกบางคนอาจหนีโรงเรียนเพราะทำตามเพื่อน โดยคิดว่าเพื่อนจะไม่ยอมให้ร่วมอยู่แค้นแก่คนเดียวกัน หรือหนีโรงเรียนเพราะเกลียดครูที่สอนวิชานั้น ๆ หรือเกลียดโรงเรียนก็ได้⁴⁴

สาเหตุที่ทำให้บุคคลกระทำผิดต่อกฎหมายนั้น มี 2 ประการ คือ

1. สาเหตุจากภายนอก เกิดจากภายนอกร่างกายหรือตัวผู้กระทำผิดนั่นเอง ซึ่งแยกพิจารณาได้ดังนี้

⁴⁴บุผาพรณี สุวรรณรัตน์, " การใช้วิธีการทางกฎหมายและทางสังคมของตำรวจสวัสดิภาพเยาวชน " (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2517), หน้า 3 - 4.

ก. ทางด้านชีววิทยา⁴⁵

กรรมพันธุ์ ซึ่งมีการถ่ายทอดไปยังลูกหลานโดยโครโมโซม (Cromosome) ซึ่งอาจทำให้เด็กที่เกิดมาเป็นโรคปัญญาอ่อน จิตใจบกพร่อง บุคลิกภาพทราม ทำให้เด็กไม่สามารถเข้าศึกษาต่อตรงชั้นมัธยมหรือหักห้ามใจ ต่อสิ่งยั่วยั่วต่าง ๆ ได้

ต่อมของร่างกาย ต่อมต่าง ๆ นี้ หากทำงานปกติร่างกายก็ปกติ จะเป็นคนร่าเริง สนุกสนาน แข็งแรง ถ้าต่อมบกพร่องร่างกายก็อ่อนแอ จิตใจเศร้าหมอง หงุดหงิดโกรธง่าย เกิดความตึงเครียดทางอารมณ์ ความสับสนวุ่นวายด้านความคิด

ข. ทางด้านอิทธิพลของจิตใจ จิตเวช และจิตวิทยา⁴⁶

ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ Freud อธิบายว่า มูลเหตุเบื้องต้นของอาชญากรรมเกิดขึ้นจากจิตใต้สำนึก (The Unconscious mind) คนเราเป็นสัตว์โลกที่ขาดเหตุผล เรื่องของจิตใจเป็นเรื่องของการต่อสู้หรือการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างพลังของเหตุผลกับพลังของความไม่มีเหตุผล Id เป็นส่วนหนึ่งของจิตที่คอยแสวงหาความสุขและไม่ชอบเขต ego จะเป็นตัวควบคุมความต้องการของ Id ความขัดแย้งนี้ก่อให้เกิด Super-ego หรือความมีสติซึ่งพัฒนาจากข้อกำหนดทางวัฒนธรรมด้านความประพฤติ

⁴⁵อัฒพ ชูบำรุง, อาชญาวิทยาและอาชญากรรม (คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2532), หน้า 214.

⁴⁶ข้างแล้ว, หน้า 214.

Id เป็นสิ่งที่ได้รับการสืบทอดมาจากพันธุกรรม ที่แสดงออกจากจิตใจ โดยถือการดำรงชีวิตของคนเรานั้น จำเป็นต้องได้อิทธิพลจากโลกภายนอกจึงเกิดระบบหนึ่งขึ้นมาทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อมระหว่าง Id กับสิ่งแวดล้อมภายนอก นั่นคือ ego , ego เป็นตัวควบคุมการเคลื่อนไหวที่เป็นไปตามความต้องการ (need) เป็นตัวทำหน้าที่ปกป้องรักษาตัวตน โดยระมัดระวังสิ่งเข้าต่าง ๆ สะสมประสบการณ์จากสิ่งเข้า หลีกเลี่ยงสิ่งเข้าที่เกินขนาด หรือที่รับมือไม่ไหว ดำเนินการกับสิ่งเข้าที่เป็นไปอย่างพอประมาณ เรียนรู้ที่จะปรับตัวให้เหมาะสมกับโลกภายนอก เพื่อให้เกิดประโยชน์ตามต้องการ ego เป็นตัวควบคุมความต้องการของ id โดยพยายามตัดสินใจว่าจะทำให้เกิดความพอใจหรือไม่ ผิดสอนความพอใจไปตามเวลา และสภาพแวดล้อมที่สอดคล้องกับความต้องการของโลกภายนอก หรือบางทีก็ระงับอารมณ์ปรารถนาอันรุนแรงเสียก็ได้ ego พยายามกระทำสิ่งที่ไม่ทำให้เกิดความสบายใจ และหลบหลีกการกระทำที่ไม่สบายใจ หากความไม่สบายใจเกิดขึ้นก็จะเกิดสัญญาณแห่งความวิตกกังวล ซึ่งถือเป็นสัญญาณอันตราย ในช่วงวัยเด็กอันยาวนาน เด็กเติบโตขึ้นโดยการพึ่งพาบิดามารดา ทำให้เกิดพลังสนับสนุนขึ้นใน ego อันเป็นผลมาจากอิทธิพลอันยาวนานของบิดามารดา พลังนี้เรียกว่า Super-ego เป็นสิ่งที่แตกต่างจาก ego อิทธิพลของพ่อแม่มีอิทธิพลเพียงบุคลิกภาพของพ่อแม่เท่านั้น แต่ย่อมเกี่ยวข้องกับถึงเชื้อชาติ สัญชาติและประเพณีของวงศ์ตระกูลที่ทอดลงมาถึงบิดามารดา รวมทั้งสิ่งแวดล้อมทางสังคมด้วย ดังนั้น Id เป็นองค์ประกอบของบุคลิกภาพในทางชีวภาพ ego เป็นองค์ประกอบในส่วนจิตภาพ และ Super-ego เป็นองค์ประกอบในทางสังคม

ข้อสมมุติที่เกิดจากคำอธิบายของ Freud ถือว่า องค์ประกอบทั้งสาม
 ไปได้ทำงานอย่างเครื่องจักรกล แต่ทำหน้าที่ตามหลักการ กล่าวคือ Id
 กระทำหน้าที่ตามหลักการแสวงหาความสุข ego บิดหลักการแห่งความเป็นจริง
 Super-ego บิดหลักการแห่งศีลธรรม ทั้งสามร่วมทำงานด้วยกัน ในสภาวะ
 สมดุลย์ เพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่เป็นปกติและถูกต้องตามบรรทัดฐานแห่งสังคม
 เมื่อใดเกิดสภาวะไม่สมดุลย์ ก็จะทำให้เกิดภาวะเบี่ยงเบน หรืออาชญากรรมขึ้น
 ทฤษฎีจิตวิเคราะห์นี้ตีความว่า สาเหตุของอาชญากรรม เกิดจากความบกพร่อง
 ในด้านพัฒนาการของ ego หรือ Super-ego เป็นผลให้ขาดความสามารถที่
 ควบคุมแรงขับที่จะประกอบอาชญากรรม อันเป็นมาแต่ดั้งเดิมโดยสันดานคือ id
 นั้นเอง

ดังนั้น ทฤษฎีจิตวิเคราะห์⁴⁷ อธิบายสรุปได้ว่า อาชญากรรมเกิดจาก
 แรงขับของจิตใต้สำนึก คุณภาพของปฏิกริยาระหว่างบิดามารดา และบุตรใน
 เยาว์วัย Super-ego ได้พัฒนาขึ้นจากการมีปฏิกริยาต่อกันระหว่างบิดามารดา
 และบุตร หรือระหว่างผู้ปกครองและเด็กในความสัมพันธ์ที่มีเงื่อนไขหลาย
 ประการ ที่ทำให้การพัฒนาของ Super-ego ในวัยนี้ระดับนำพามาถึงคือ

1. การแยกกัน (Separation) เป็นการแยกกันระหว่างมารดา
 กับบุตร นักจิตวิเคราะห์เชื่อว่า สาเหตุที่อาชญากรรมที่สำคัญที่สุดโดยเฉพาะ
 การกระทำผิดของเด็กวัยรุ่นคือการแยกกันเป็นเวลานานระหว่างมารดาและบุตร
 ในวัยเด็ก

⁴⁷ข้างแล้ว, หน้า 217-218.

2. การเข้มงวดกวดขันทางวินัยจนเกินไป (Strict Discipline) บิดามารดาที่ลงโทษลูกจนเกินควรก็เท่ากับเป็นการบงการให้ลูก กระทบความผิดได้ เพราะคนเรามิอาจที่จะกระทำอะไรถึงความหวังอันสูงสุด ของบิดามารดา ความรู้สึกผิดจึงมีอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น กระทบความ ผิดเสียดีกว่าเพื่อรอวันการลงโทษ

3. การขาดความรัก (Lack of affection) การที่เด็ก เชื่อฟังบิดามารดา หรือยอมรับคำนิยมของบิดามารดา ก็เพราะเด็กมีความรัก ต่อบิดามารดา เด็กพยายามจะปฏิบัติตามแบบอย่างของบิดามารดาที่ดี ถ้า เด็กขาดความรักแรงจูงใจที่จะกระทำตามคำนิยมของบิดามารดา ก็จะขาดหายไป Freud เชื่อว่าเด็กพยายามเสียแบบบิดา หรือมารดา ก็เพราะกลัวและ การเสียแบบนั้นก็เท่ากับการหลบเลี่ยงการถูกลงโทษ แนวคิดนี้เห็นว่า การมี ความรักอย่างมั่นคงระหว่างบิดามารดาและเด็ก จะช่วยพัฒนา Super - ego ของเด็กให้ดีขึ้นไปด้วย

4. การหย่อนและนำมาซึ่งระเบียบวินัยอย่างสม่ำเสมอ (Lax and inconsistent discipline) บิดามารดาพยายามบังคับยอมตามใจลูก แต่ บางทีก็ตามคุณลูกเมื่อเห็นว่าลูกออกนอกกลุ่มนอกทาง นักจิตวิเคราะห์ชี้ให้เห็นว่า การว่าวินัยตนเองก็กลับเป็นการส่งเสริม Super-ego แบบการหย่อน และไม่ มีระเบียบวินัยขึ้นมาด้วย และ Super - ego แบบนี้ก็ไม้อาจควบคุมความต้องการ แบบป่าเถื่อนได้

5. บิดามารดายอมให้เด็กกระทบความผิดโดยไม่ตั้งใจ (Unconscious parental approval of deviance) บิดามารดา บางคนแสดงออกทางวาจาว่าไม่ชอบความประพฤติของเด็ก แต่บางทีก็ส่งเสริม

าให้เด็กกระทำความคิดโดยจิตใต้สำนึก หรือบางที่บิดามารดาพอใจที่จะเป็นทุกข์จากการกระทำของตนเองที่คอยระวังไว้ หรือบางที่ทำให้เกิดแพะรับบาปเพราะความก้าวร้าวในครอบครัว

6. บิดามารดาเป็นอาชญากรเสียเอง (Criminal parents) หากบิดามารดาเป็นอาชญากรเสียเอง และพยายามอบรมลูกไปตามทางของตนอย่างต่อเนื่อง พัฒนาการของการเป็นอาชญากรก็จะเกิดขึ้น ลูกจะยึดถือค่านิยมแบบอาชญากรไป เมื่อโตขึ้นก็จะเป็นโรคประสาท หรือควบคุมตนเองไม่ได้ แต่จะปรับตัวได้ดี⁴⁸นักจิตวิเคราะห์กล่าวว่าหัวหน้าองค์การอาชญากรรมทั้งหลายคือ พวกที่ได้รับค่านิยมทานองนี้จากบิดามารดา นั้นเอง

ค. เซาว์นปัญญา*

Goddard⁴⁹ ได้ทำวิจัยเกี่ยวกับเรื่องเซาว์นปัญญาของอาชญากร เขาพบว่า ผู้กระทำความคิดโดยประมาท เยาวชนกระทำความคิด และกลุ่มที่

⁴⁸Michael J. Lillyquist, Understanding and Changing Criminal Behavior (Englewood Cliffs. N.J. : Prentic - Hall Inc., 1980), pp. 92 - 93.

*ลักษณะการวัดระดับของเซาว์น นักวิชาการจัดระดับเป็น I.Q

⁴⁹อัญญา ชูบำรุง, อาชญากรรมวิทยาและอาชญากรรม, หน้า 207.

กระทำคามผิดอันลักษณะอื่น ๆ เกือบทุกคนดังกล่าว จะมีเซวาร์ปัญญาต่ำ และ
 ปฏิเสธไม่ได้เลยว่า มูลเหตุที่สำคัญที่สุดที่ทำให้เกิดอาชญากรรมและการกระทำ
 ผิดของเยาวชนก็คือการมีเซวาร์ต่ำ

Hirschi และ Hindelang⁵⁰ กล่าวว่าเยาวชนที่กระทำคามผิด
 มีระดับของเซวาร์ต่ำกว่าของเยาวชนที่ไม่ได้กระทำคามผิด โดยมีถ้อยคำถึง
 เชื้อชาติหรือชนชั้นทางสังคม เขาเป็นยืนยันว่าระดับของเซวาร์ควรจะให้ได้รับความ
 สำคัญเท่า ๆ กับเชื้อชาติและชั้นทางสังคม งานแห่งของทฤษฎีทางสังคมวิทยาที่
 อธิบายการกระทำคามผิดของเยาวชน

แต่อย่างไรก็ตาม สาเหตุเรื่องเซวาร์ปัญญา ยังอยู่ในขอบเขตจำกัด
 อยู่เฉพาะการกระทำคามผิดบางประเภทเท่านั้น (Street Crime) ส่วน
 ความผิดจากอาชญากรรมทางธุรกิจ (While Collar - Crime) ผู้
 กระทำผิดจำต้องมีสติปัญญาดีเลิศ เช่น การคอร์รัปชัน การฉ้อโกง การประกอบ
 อาชญากรรมประเภทองค์กร (Organize Crime)

ง. โรคจิต โรคประสาท⁵¹

โรคจิต (Organic Psychoses) อาจเกิดจากการมีแผลในสมอง
 เป็นโรคพิษสุราอย่างร้ายแรง เป็นกามโรคชนิดซิฟิลิส (Syphilis) ที่อยู่

⁵⁰อรรถพร ชูบำรุง, อาชญาวิทยาและอาชญากรรม หน้า 209 - 210.

⁵¹ข้างแล้ว, หน้า 209-210

งานชั้นอันตรวาย การอยู่เวียงชาวตลอดทั้งสภาพทางร่างกายอย่างอื่น โรคจิตคั่ง
 กสาวเป็นโรคจิตที่เกิดจากความบกพร่องงานทางกายภาพ โรคจิตอีกอย่างหนึ่ง
 เกิดจากความไวระเบียนทางความคิด เรียกว่า Functional Psychoses
 ซึ่งอาจแบ่งเป็น Manic - Depressive Psychoses เป็นโรคจิตที่แสดง
 วัณเรียงและเสว้าศกสลับกันใบ มีชชนิดหนึ่งเรียกว่า Extreme Depression
 เป็นโรคจิตที่แสดงความทเหตุอย่างลึกซึ้ง และ Schizophrenias เป็นโรคจิต
 ที่ลิมตัวลิมตนอย่างวัณเรียง ซึ่งโรคจิตประเภท Schizophrenias แบ่งได้
 4 ระดับ คือ Simple, Catatonic, Paranoid และ Hebephrenic
 Schizophrenias

บุคคลที่เป็นโรคจิต อาจก่ออาชฎากรรมได้โดยตนเองไม่ผู้ตัว เช่น
 ศาตราจารย์ทางวิภูคคศาสตร์ผู้หนึ่ง ทำกรรมาของตนเองในลอนดอน จิตแพทย์
 ได้วิเคราะห์สภาพจิตของเขาแล้ว พบว่า เขาเป็นโรคจิตประเภท Manic -
 Depressive Psychoses โดยเขาเห็นาบทฝ้าของกรรมาของเขา มีแต่ทำ
 ความผิดหวังไว้แก่เขาในอนาคต⁵²

⁵²Michael J. Lillyguist , Understanding and
Changing Criminal Behavior. pp. 75.

โรคประสาท อาจแบ่งได้ 2 พวกใหญ่ คือ พฤติกรรมที่แยกตัว (Dissociated Behavior) และ พฤติกรรมที่อยู่นิ่งสภาพถูกบังคับ (Compulsive Disorders) กลุ่ม Dissociated Behavior

2. สาเหตุจากภายนอก

เกิดจากสิ่งแวดล้อมภายนอกที่สะสมในตัวผู้กระทำผิด จนเปลี่ยนแปลงนิสัย จิตใจ ให้ผิดเพี้ยนไปในทางชั่วร้าย ซึ่งอาจพิจารณาได้จากสิ่งแวดล้อมหรือในเวชวิทยานิติเวชหรือสังคมวิทยา ซึ่งแยกพิจารณาได้ดังนี้

ก. แรงกดดันและมูลเหตุจูงใจ

ทฤษฎีแรงกดดันและมูลเหตุจูงใจ⁵³โดยนายโทมัส ฮอลส์ (Thomas Hollis) อธิบายว่า เหตุที่บุคคลไม่ละเมิดกฎหมายนั้นเกิดจากความกลัว เว้นแต่การละเมิดกฎหมายนั้นจะทำให้เขาได้รับผลประโยชน์มากกว่า การที่ไม่ได้ทำละเมิดกฎหมาย

นักสังคมวิทยา อธิบายว่าบุคคลส่วนมากประพฤติตามกฎหมาย มิได้เกิดจากความกลัว เพราะบุคคลทั่วไปมีทัศนคติไปในทางเคารพกฎเกณฑ์ของสังคม

⁵³ประธาน วัฒนาชัยย์, กฎหมายเกี่ยวกับความผิดของเด็กและกระบวนกฤษฎีธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน, หน้า 63.

บุคคลยอมรับบรรทัดฐานของสังคมมาตั้งแต่เริ่มด้วย การที่มนุษย์มีจิตสำนึกดังกล่าว จึงน่าจะมีสาระมากพอที่จะคาดคะเนผลเสียเสียจากการละเมิดกฎหมาย แต่มนุษย์มีเหตุที่ทางศีลธรรมที่จะได้ลงปฏิวัติตามกฎหมาย ว่าเขาจะได้ประโยชน์หรือไม่มีก็ตาม มนุษย์มีความคาดหวังว่าสมาชิกในสังคมจะยินยอมปฏิบัติตามกฎหมาย ถ้าหากผู้ใดฝ่าฝืนผู้หนึ่งจะได้รับผลร้ายอย่างมาก ทุกคนใฝ่ความปรารถนาที่จะเชื่อฟังกฎหมาย การที่ละเมิดกฎหมายจะต้องมีเหตุผล อาจเป็นไปได้ว่าเขาจะต้องตกอยู่ในภาวะที่สถานการณ์กดดันอย่างรุนแรง ก่อนที่จะละเมิดกฎหมายก็เป็นได้ บุคคลที่มีความปรารถนาความสำเร็จงานชีวิตตามที่ได้รับการอบรม สั่งสอนจากครอบครัว โรงเรียน และสังคม รวมทั้งความคาดหวังจากบุคคลอื่น ถ้าหากเขาไม่สามารถบรรลุผลสำเร็จได้ด้วยวิธีทางที่ถูกต้อง ความจำเป็นหรือการที่ชนอาจทำไปเพื่อความประพฤตินอกกฎหมาย และการกระทำความผิด เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ ในทางทฤษฎี เราสันนิษฐานว่ามนุษย์เป็นผู้ที่มีศีลธรรม แต่ตามข้อเท็จจริงยังมีผู้ละเมิดกฎหมาย ซึ่งเป็นแบบที่ผู้ตั้งขึ้นสำหรับทุกคน ดังนั้น การกระทำความผิด จึงน่าจะสืบเนื่องจากความไม่พอใจกฎหมายของสังคม ความหงุดหงิดสิ้นหวัง หรือขาดโอกาส

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ช. โครงสร้างของสังคม

ทฤษฎีโครงสร้างของสังคม⁵⁴ นั้นถึงลักษณะการจัดองค์การสังคม การควบคุมภายนอก และเหตุใดโครงสร้างของสังคม จึงมีผลต่อความประพฤติของสมาชิกในสังคม สังคมแบ่งออกเป็นชนชั้น สมาชิกในสังคมมิได้เท่า

เทียมานโอกาส อันที่จะบรรลุถึงอุดมการณ์ของสังคม โครงสร้างของสังคมอาจก่อให้เกิดความขัดแย้ง และเป็นอุปสรรคต่อสมาชิกของสังคมนั่นเอง

Emile Durkheim นักสังคมวิทยาชาวฝรั่งเศส อธิบายสาเหตุ อาชญากรรมอย่างเป็นระบบ โดยอาศัยโครงสร้างของสังคม ซึ่งเมื่อสังคมที่มีโครงสร้างเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางด้านบรรทัดฐานความประพฤติ บุคคลอาจไม่แน่ใจในแบบแผนความประพฤติที่ถูกต้อง มีความสับสนในบทบาทของตนเอง ดังนั้น การกระทำความผิดอาจเป็นผลมาจาก การไร้กฎเกณฑ์ในสังคม (Anomie) ความบกพร่องขององค์การในสังคม (Social Disorganization) ซึ่งเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของสังคมอย่างรวดเร็ว อันเป็นสาเหตุเบื้องต้นของการกระทำ ความผิด เขาเชื่อว่า อาชญากรรมเป็นสิ่งปกติ และเป็นปรากฏการณ์ที่จะต้อง มีอยู่ในสังคม เป็นตัวอย่างที่แสดงให้เห็นถึงมาตรฐานทางศีลธรรม กฎหมายในสังคมที่ไม่สลบซับซ้อน ความเชื่อของประชาชนทางด้านศีลธรรม ประเพณี และความรู้สึกทางด้านคุณธรรม ได้ก่อให้เกิดความเป็นปึกแผ่นทางสังคม (Social Solidarity) ในขณะที่สังคมพัฒนาไปสู่ความสลบซับซ้อนเพิ่มมากขึ้น บุคคลก็มีความแตกต่างมากขึ้นด้วย ความเชื่อของบุคคลที่มีต่อขนบธรรมเนียม ประเพณี จะมีลักษณะเฉพาะมากขึ้น จึงก่อให้เกิดการบัญญัติกฎหมายมีขอบเขตกว้างขวางยิ่งขึ้น⁵³

Robert K. Merton นักสังคมวิทยาชาวอเมริกัน ได้เสนอทฤษฎี โครงสร้างของสังคมที่ใช้อธิบายความประพฤติฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของสังคม เขาเชื่อ

⁵³Griffin, Brenda and Charles, Juvenile Delinquency in Perspective, pp. 203-205.

ว่า โครงสร้างของสังคม อาจก่อให้เกิดแรงกดดันต่อบุคคลบางคน และผลักดันให้เขากระทำความผิด โดยมีโอกาสฎากรรมสำคัญ 2 ลักษณะ⁵⁴ คือ

1. ค่านิยมและวัฒนธรรม ซึ่งเป็นตัวกำหนดเป้าหมายของชีวิต และเป็นสิ่งที่คุณคิดว่าไปจนถึงยอมรับความสำเร็จ ทางด้านวัตถุและเศรษฐกิจเป็นสิ่งที่ทุกคนให้ความสำคัญ และเป้าหมายทางวัฒนธรรม สังคมจะพิจารณาความสามารถของบุคคลในการบรรลุเป้าหมายทางวัฒนธรรม และ ค่านิยมนี้จะกำหนดการบรรลุเป้าหมายของชีวิต วิธีการที่สังคมยอมรับและวิธีการที่สังคมส่งเสริม เช่น ความขยันขันแข็ง การประหยัด การศึกษา ซึ่งเป็นหนทางที่ทําให้บุคคลมีความก้าวหน้าในชีวิต ค่านิยมทางวัฒนธรรมแสดงว่า การแสวงหามรรควิธีในการบรรลุเป้าหมายจะมีความสำคัญ ถ้ามรรควิธีและเป้าหมายมิได้สอดคล้องกัน เป้าหมายจะมีความสำคัญมากกว่า

2. ในสังคมที่มีเสถียรภาพโครงสร้างของสังคมอาจมีความบกพร่องซึ่งทําให้บุคคลไม่มีความเสมอภาคในการบรรลุเป้าหมายของชีวิต โดยาชีวิตที่สังคมยอมรับ บางคนที่มีโอกาสน้อยกว่าในการบรรลุเป้าหมายของชีวิต อาจมีสาเหตุมาจากด้านเศรษฐกิจหรือด้านการศึกษา ก็อาจาชีวิตที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะการประกอบอาชญากรรม อาจทําให้บุคคลประสบความสำเร็จในชีวิตก็ได้ สาเหตุพื้นฐานของเกิดอาชญากรรม อาจเกิดจากความบกพร่องของโครงสร้างทางสังคมซึ่งก่อให้เกิดความแตกต่างระหว่างเป้าหมายทางวัฒนธรรม

⁵⁴Ibid, pp. 205-206

และมรรควิธีของสถาบัน ซึ่งเปิดโอกาสให้บรรลุเป้าหมาย แต่เขาก็มิได้กล่าวว่า ผลต่างนี้จะทำให้เกิดการกระทำผิดเสมอไป แต่อาชญากรรมและการกระทำ ความผิด เป็นเพียงทางเลือกอย่างหนึ่งเท่านั้น

ค. ผลต่างของด้านโครงสร้างของโอกาส

ทฤษฎีผลต่างของด้านโครงสร้างของโอกาสโดย Cloward และ Ohlin⁵⁵ อธิบายว่าแรงกดดันอันเกิดจากความแตกต่างทางด้านแรงบันดาลใจ ทางวัฒนธรรมในกลุ่มเยาวชนซึ่งอยู่ชั้นต่ำและมรรควิธีที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ โดยถูกต้องทางนอกลองธรรม โดยทั่วไป สิ่งที่ถูกคดลอมไว้กันคือ ความสำเร็จ ในชีวิต ทำให้เยาวชนที่อยู่ฐานะยากจนมีความไม่พอใจในฐานะของตน การ ขาดโอกาสในการศึกษาและฐานะทางสังคม ทำให้เขาเสียเปรียบในการแข่งขัน เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จโดยชอบธรรม ความล้มเหลวหรือคาดหวังว่าจะล้มเหลว ในชีวิต ทำให้เขาคิดถึงความสามารถของตนเอง บางคนอาจตำหนิตัวเองเมื่อ ประสบความสำเร็จล้มเหลวในชีวิต ทำให้เขาคิดถึงความด้อยของตนเอง บางคนอาจ ตำหนิตัวเองเมื่อประสบความสำเร็จล้มเหลวและปรับปรุงตัวใหม่บางคนอาจตำหนิระบบ ซึ่งปิดกั้นหนทางที่จะนำไปสู่ความสำเร็จหรือไม่เป็นธรรม การเบียดเบียนทัศนคติและ การยอมรับความยุติธรรมของสังคม อาจนำไปสู่การปฏิเสธบรรทัดฐานของสังคม หรือกฎหมายที่เป็นทางการและถูกต้องทางนอกลองธรรม เด็กและเยาวชนที่มี

⁵⁵Richard A. Cloward and Lloyd E. Ohlin Delinquency and Opportunity. (New York: The Free Press, 1960)

ฐานะยากจน อาจแสวงหาวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จในชีวิต แต่มิได้หมายความว่า เขาจะหันเหไปสู่การกระทำความผิดเสมอไป เพราะโอกาสที่จะแสวงหาหนทางที่มีชอบอื่น ๆ ก็มีขอบเขตจำกัด เช่นเดียวกับหนทางที่ถูกต้องทางเองคลองธรรม อาชญากรที่ประสบความสำเร็จหรือนายแพทย์ผู้ประสบความสำเร็จจะต้องเป็นผู้ที่มีโอกาสเรียนรู้วิชาชีวิตของตน เช่น โอกาสที่จะได้ศึกษาหาความรู้ในการประกอบอาชญากรรมก็มีอยู่อย่างจำกัด เช่นเกี่ยวกับการเข้าศึกษาในโรงเรียนวิชาชีพชั้นสูง

โดยทั่วไปโอกาสในการกระทำความผิดมิได้มีอยู่เสมอโอกาสนี้มักจะ มีในชุมชนที่มีลักษณะทางสังคมบางแห่งเท่านั้น การเรียนรู้เทคนิคในการประกอบอาชญากรรมและโอกาสที่จะได้เรียนรู้มีอยู่อย่างจำกัด และเปิดโอกาสที่เฉพาะบุคคลบางคนเท่านั้น

สังคมที่ขาดระเบียบหรือมีความบกพร่องมิได้เปิดโอกาสในการแสวงหาหนทางที่ชอบธรรมหรือไม่ชอบธรรมให้แก่ผู้อื่น แต่ภายใต้เงื่อนไขของสังคมดังกล่าว เยาวชนจะแสวงหาหนทางของตนเองโดยการหาวิธีการที่มีชอบด้วยกฎหมาย วัตถุประสงค์ย่อมจะอยู่ควบคู่กับการประกอบอาชญากรรมของผู้ใหญ่ ผู้ที่ไม่สามารถเข้ากลุ่มกับผู้ใหญ่ได้ ก็จะประพฤติดันไปตามวิถีทางของกลุ่มหรือแก๊งค์วัยรุ่น

ง. การควบคุมหรือผูกพันของสังคม

ทฤษฎีควบคุม⁵⁶ อธิบายว่า การฝ่าฝืนกฎหมายเป็นเรื่องธรรมดา แต่การปฏิบัติตามกฎหมายเป็นสิ่งที่ต้องอธิบาย

ทฤษฎีแรงกดดันและบุลเหตุนองใจ อธิบายว่า การปฏิบัติกฎหมายเป็นเรื่องปกติธรรมดา การฝ่าฝืนกฎหมายเป็นปัญหาซึ่งจะต้องหาคำตอบ ทฤษฎีนี้อธิบายว่า มนุษย์เป็นสัตว์ซึ่งมีศีลธรรม ซึ่งศีลธรรมนี้เองเป็นแรงต้านทานมิให้เกิดความผิด หากปราศจากศีลธรรมแล้วมนุษย์ก็เป็นสัตว์ที่ปราศจากศีลธรรม

ส่วนทฤษฎีควบคุมได้แยกศีลธรรมออกจากตัวมนุษย์ พฤติกรรมของคนที่เราคาดหวังให้เป็นการกระทำที่ดีหรืออาชญากรรม ไม่จำเป็นต้องอธิบายทางบวกเสมอไป ทั้งนี้เพราะการกระทำที่ดีจะได้ผลลัพธ์ที่รวดเร็วกว่า และประสบความสำเร็จได้ง่ายกว่าการปฏิบัติตามบรรทัดฐานความประพฤติ แต่มิได้หมายความว่า ทฤษฎีแรงกดดันสันนิษฐานว่ามนุษย์เป็นสัตว์ที่มีศีลธรรม ส่วนทฤษฎีควบคุมสันนิษฐานว่ามนุษย์ไม่มีศีลธรรม เพียงแต่ทฤษฎีควบคุมสันนิษฐานว่าศีลธรรมของบุคคลนั้นแตกต่างกัน สำหรับบางคนศีลธรรมเป็นสิ่งสำคัญแต่บางคนศีลธรรมก็ไม่สำคัญมากนัก แนวความคิดนี้จะเปลี่ยนการควบคุมสังคมทางด้านศีลธรรมมาพิจารณาทางด้านเหตุผล โดยคาดคะเนองค์ประกอบที่ก่อให้เกิดการทกฏหมายและละเมิดกฎหมาย

⁵⁶Hirschi, Travis, Causes of Delinquency, (Berkeley : University of California Press, 1969) pp. 10-11.

ทฤษฎีควบคุมกายภาพและกายภาพ⁵⁷ โดย Reckless เห็นอธิบาย
 านเรื่องความผิดที่ได้ต่อตนเอง โดยพิจารณาบุคคลเป็น 2 ลักษณะ การควบคุม
 กายภาพ และการควบคุมกายภาพของบุคคล ถ้าการควบคุมทั้งสองนี้สมดุลกัน
 บุคคลจะมีชีวิตโดยกฎเกณฑ์ของสังคม และเพื่อการควบคุมทั้งสองสมดุล บุคคลก็จะ
 ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ บุคคลที่มีความผิดที่ได้ต่อตนเอง(Self Concept) จะเกี่ยวของ
 กับการกระทำ ความผิดโดยถือว่าบุคคลที่มีความผิดต่อตนเองแล้ว

Reckless ได้เสนอทฤษฎีอธิบายการกระทำความผิดและอาชญากรรม
 ขึ้นมาใหม่ โดยพิจารณาทางแนวตั้ง แรงด้นและแรงดึงจากทั้งแนวตั้งจะอยู่ที่ทั้งบน
 ำตรงสู่ข้างการควบคุมภายในขณะที่เดียวกันแรงผลักอยู่ข้างล่างของการควบคุมกายภาพ
 ถ้าบุคคลตกอยู่ภายใต้การควบคุมภายในที่อ่อนแอ แรงด้นและแรงดึงก็จะดึงอยู่
 ภายใต้อาการควบคุมของระบบกายภาพ ถ้าการควบคุมภายในของบุคคลต่อเข้า
 ึ่งแข็ง และไม่ระเหิดวิภาษ การขัดกันภายในจึงดี แต่การควบคุมภายในที่
 ก็อาจแต่ไม่ร้ายแรงกว่าแล้วอยู่กฎเกณฑ์ได้ อันที่พูดว่าการควบคุมภายในดี ก็ไม่
 ว่าเป็นต้องอาศัยการควบคุมภายในนอกช่วยเหนือ

การควบคุมกายภาพ เป็นเรื่องของสติสัมปชัญญะ และความรู้ฝึกฝนชอบ
 ส่วนการควบคุมภายในเป็นเรื่องของทั้งแนวตั้งซึ่งทั้งสองจะต้องช่วยเหนือ

⁵⁷Simonsen, Clifford and Marshall S. Gordon III
Juvenile Justice in America, (Eniens: Calif Glencoe, 1979)
 pp. 68-69.

ซึ่งกันและกัน ซึ่งทฤษฎีนี้ นักวิชาการบางท่านวิจารณ์ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดที่มีต่อตนเองและการกระทำความผิดเป็นเพียงการคาดคะเนเท่านั้น⁵⁸

ทฤษฎีสังเคราะห์⁵⁹ โดย Thomas มีสมมุติฐานว่า บุคคลทุกคนมีความต้องการพื้นฐานซึ่งจะต้องแสวงหา ด้วยเหตุนี้ เด็กจะประพฤตินานในทางที่มีชอบหรือขาดความรับผิดชอบ เมื่อไม่สามารถบรรลุความต้องการ การบำบัดรักษาจะต้องส่งเสริมให้เยาวชนมีความรับผิดชอบ และละเว้นพฤติกรรมที่ต่อต้านสังคมหรือกระทำผิด Glasser เป็นผู้เสนอทฤษฎีนี้ ระบุว่า การบำบัดรักษาตามที่เป็นจริง สามารถใช้กับบุคคลทุกคนในกระบวนการยุติธรรม เพราะมิได้เน้นทางด้านจิตเวช หรือใช้การทดสอบอย่างกว้างขวาง รวมทั้งการบันทึกประวัติอย่างยืดเยื้อ การบำบัดรักษาตามความจริงแตกต่างจากวิธีของจิตวิเคราะห์อย่างมาก เพราะเน้นพฤติกรรมปัจจุบันมีข้อดี เนื่องจากมีวิธีการซึ่งไม่สลับซับซ้อน ทฤษฎีนี้จึงได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย แต่ความคิดในเรื่องการกระทำความผิดของเด็ก เกิดจากความไม่รับผิดชอบ แต่ไม่สามารถบรรลุความต้องการของตัวเองได้นั้น ยังไม่ได้รับการพิสูจน์หรือทดลอง

Thomas⁶⁰ อธิบายว่าการกระทำผิดเพื่อหาบรรลุความต้องการบุคคลจาเป็นจะต้องมีทางระบายการแสดงออกอย่างใดอย่างหนึ่ง กระทำอย่างใด

⁵⁸ประธาน วัฒนวาณิชย์, กฎหมายเกี่ยวกับความผิดของเด็ก และกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน หน้า 70

⁵⁹Simonsen, Clifford and Marshall S.Gordon III Juvenile Justice in America, pp. 89.

⁶⁰Ibid, pp 69

อย่างหนึ่งว่าโดยบรรลุความประสงค์โดยแรงกระตุ้นทางจิตใจ บุคคลจะต้องมีความพอใจ และให้ทางบรรลุความประสงค์ของตน ถ้าความต้องการถูกสกัดกั้น บุคคลอาจแสวงหาวิธีอื่นใดในกฎเกณฑ์ นอกจากนั้นการขาดความรักและความมั่นคง ก็สามารถทำให้ผู้การกระทำผิดทางเพศ ลักทรัพย์ และอื่น ๆ

จ. ความเบี่ยงเบนทางวัฒนธรรม⁶¹

กลุ่มทฤษฎีความเบี่ยงเบนทางวัฒนธรรม ทฤษฎีนี้ไม่มีสมมุติฐานว่า บุคคลไม่สามารถประพฤติฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของ สังคมได้ บุคคลอาจประพฤติเบี่ยงเบนไปจากมาตรฐานของกลุ่มชนในสังคม แต่เขาไม่อาจประพฤติตนเบี่ยงเบนไปจากมาตรฐานความประพฤติของตนเองได้ หรือ บุคคลประพฤติปฏิบัติงานซึ่งตนส่วนาเหตุไม่ยอมรับนั่นเอง ถ้าบรรทัดฐานความประพฤติของคนในชุมชนหนึ่ง เป็นปกติ แต่ไม่สอดคล้องกับแบบแผนความประพฤติของประชาชนส่วนาเหตุในสังคม ความประพฤติในชุมชนนั้นถือว่าเป็นแตกต่างจากมาตรฐานของสังคมสาเหตุ ดังนั้นความประพฤติเบี่ยงเบนจึงเป็นเพียงความประพฤติซึ่งบุคคลขัดแย้งกับค่าพื้นฐานการกระทำผิดและประกอบอาชญากรรม เช่นเดียวกับการเรียนรู้เรื่องอื่น ๆ เช่น การฝึกอาชีพ เป็นต้น บุคคลเป็นอาชญากร หรือผู้ฝ่าฝืนกฎหมายเพราะคำนิยมของตนในการละเมิดกฎหมายมีมากกว่าเคารพกฎหมาย

⁶¹Edwin Sulterland and Donal R. Cressey, Principles of Criminology, 7thed, (New York: J.B Lippincoff, 1966) pp 81-82

ทฤษฎีที่สำคัญมากที่สุดในกลุ่มทฤษฎีความเบี่ยงเบนทางวัฒนธรรม คือ ทฤษฎีผลต่างของการศึกษา Sutherland⁶² ได้อธิบายทฤษฎีว่า เป็นทฤษฎีด้านสังคมวิทยาที่อธิบายสาเหตุของการกระทำผิดที่สำคัญที่สุด บุคคลกลับกลายมาเป็นผู้กระทำความผิด เพราะอาศัย 3 วิชาที่เกี่ยวข้องกับแบบแผนของการประพฤติผิด มาประกอบกัน นั่นคือ ผู้เคารพกฎหมายได้แก่ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับแบบแผน ความประพฤติที่ต่อต้านการกระทำผิดซึ่งทฤษฎีนี้ใส่สาระสำคัญ ดังนี้

1. การกระทำความผิดเกิดจากการเรียนรู้
2. การเรียนรู้เกิดจากการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น อันเป็นการสื่อสารกัน 2 ทาง ระหว่างบุคคลหนึ่งกับบุคคลอื่น
3. การติดต่อสัมพันธ์ของบุคคลต่อบุคคลในกลุ่มเพื่อน ญาติ ที่ห้องเพื่อนร่วมงาน เพื่อนบ้าน ผู้คุ้นเคย เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สำคัญกว่าสื่อสารมวลชนอื่น ๆ
4. การเรียนรู้การกระทำผิดเกิดจากการแนะนำสั่งสอนทางด้านวิถีการประกอบอาชีพการงาน ทัศนคติ เหตุผลและแรงจูงใจ บุคคลบางกลุ่มมีทัศนคติฝ่าฝืนกฎหมายมากกว่าเคารพกฎหมาย บางกลุ่มก็เคารพกฎหมายมากกว่า
5. บุคคลกลับกลายเป็นผู้กระทำความผิด เพราะยอมรับการกระทำผิดมากกว่าที่จะปฏิเสธการกระทำผิด

⁶²Ibid, pp. 88.

6. ผลต่างของการสมาคมจะมีความแตกต่างกันทางด้านความสำคัญ ความถี่ ระยะเวลา และความหนักเบา เช่น อิทธิพลในวัยเยาว์จะมีความสำคัญในการเรียนรู้มากกว่า ระยะเวลาและความซ้ำซากก็มีอิทธิพลต่อบุคคลมากกว่าระยะเวลาสั้นและกระทำเป็นครั้งคราว กระบวนการเรียนรู้ในการกระทำความคิดก็เหมือนกับการเรียนรู้อย่างอื่น ๆ

7. การกระทำผิดเป็นการแสดงออกถึงความต้องการและค่านิยมทั่ว ๆ ไป แต่ความต้องการและค่านิยมทั่วไป ไม่อาจกล่าวได้ว่าเป็นสาเหตุทั่ว ๆ ไป แต่ความต้องการและค่านิยมทั่วไป ไม่อาจกล่าวได้ว่าเป็นสาเหตุแห่งอาชญากรรม เช่นความต้องการและค่านิยมจะเป็นแรงกระตุ้นให้คนทำงานท่า หรือทำงานหนัก ในทำนองเดียวกันก็อาจกระตุ้นให้คนกระทำผิด

โดยสืบเนื่องจากทฤษฎีของ Sutherland Sykes และ Matra⁶³

ได้นำทฤษฎีของ Sutherland และทฤษฎีของ Coken มาพัฒนาจนเป็นทฤษฎีแก้ตัว หรือวิธีการเพื่อความเป็นกลาง (Neutralization Theory) ซึ่งมีประเด็นสำคัญที่เยาวชนกระทำความคิดก็เพราะว่า เขาได้เรียนรู้เทคนิคของการแก้ตัว ซึ่งมีอยู่ 5 ประการ คือ

1. ปฏิเสธความรับผิดชอบ(The Deminal of Responsibility)
เขาไม่ต้องการรับผิดชอบต่อความคิดที่เกิดขึ้น เพราะเขาเป็นเหยื่อของสิ่งแวดล้อม

⁶³อรรถพร ชูบำรุง, อาชญาวิทยาและอาชญากรรม, หน้า 243 - 245.

เขาไม่ผู้่านวิสัยที่จะควบคุมตนเองได้ ถึงที่กล่าวไว้ เช่น ความเคียดชังจากพ่อแม่ การมีเพื่อนเลว สภาพแวดล้อมเสื่อมโทรม เขาจึงเป็นผู้ถูกกระทำ ไม่ใช่ผู้กระทำ

2. ปฏิเสธการกระทำร้าย (The Deminal of Injury) เยวชคนที่กระทำผิดอาจประเมินการกระทำของตนเองว่าผิดหรือไม่ผิด ถึงที่คนอื่นเห็นว่าผิดนั้น เยวชอาจจะตั้งคำถามขึ้นมาว่า คนอื่นได้รับอันตรายจากการกระทำของเขาจริงหรือเปล่า ทำให้เกิดการแปลความไปได้มากมาย เช่น การกระทำอันป่าเถื่อนใด ๆ เขาอาจจะคิดว่าเป็นเพียงการเล่นซุกซนของเขาเอง หรืออันกรณีการขโมยรถยนต์ เขาคิดว่าเป็นการปั่นป่วนชั่วคราว ไม่เห็นจะเสียหายอะไร หรือว่าอันกรณีการต่อสู้กันจนแก๊งค์ ก็คิดว่าเป็นการทะเลาะกันส่วนตัวเท่านั้น

3. การปฏิเสธผู้ได้รับอันตราย (The Deminal of the Victim) ผู้กระทำผิดคิดว่า การกระทำของตนเป็นสิ่งที่เหมาะสม เพราะเป็นการแก้แค้นหรือลงโทษที่ถูกต้อง เช่น เขาอาจจะหุบตีพวกที่ร่วมเพศ ทำร้ายคนกลุ่มน้อยซึ่งถือว่าเป็นพวกสมควรถับลงออกไป การกระทำอันป่าเถื่อนก็อาจจะถือว่าเป็นการแก้แค้นความไม่ยุติธรรมของใคร การกระทำของเขาถือว่าเป็นการกระทำเพื่อพิทักษ์ความเป็นธรรม เช่น กรณี Robin Hood หรือเยวชคนที่กระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ความคิดที่ว่าจะมีผู้ได้รับอันตรายก็ยิ่งเป็นความคิดที่ไม่อาจจะรับฟังได้ เพราะไม่มีตัวผู้ได้รับอันตรายหรือเหยื่ออาชญากรรมนั่นเอง

4. การบริภาษผู้ที่บริภาษตน (The Condemnation of the Condemners) เยวชคนที่กระทำผิดเบนความสนใจในพฤติกรรมของตนเอง ไปสู่แรงจูงใจที่ส่งเสริมให้กระทำผิด โดยเฉพาะผู้มีอำนาจหน้าที่ เช่น

ตำรวจ เขาถือว่า คนคว่ำขันนี้เป็นความผิดชนิดวิชายาผู้อื่น จึงคอยโจมตีผู้อื่น
อยู่เสมอ และซ่อนเร้นความผิดของตนเอง

5. การอ้างถึงความจงรักภักดีในระดับที่สูงขึ้น (The Appeal to Higher Loyalties) เขาวชนที่กระทำความคิดมีความภักดีหรือยึดมั่นต่อ
สิ่งอื่นที่เขาเห็นว่าสำคัญกว่าความต้องการของสังคมส่วนใหญ่ว่า จะไม่ยอมเสียสละ
แก่สังคมส่วนใหญ่ว่า แต่ยอมเสียสละแก่กลุ่มเล็ก ๆ ที่เขาสังกัดอยู่ เช่น คนรุ่นที่
หรือแก๊งค์ หรือผู้เป็นมิตร ทั้งนี้มิได้หมายความว่า เขาจะต้องปฏิเสธ หรือ
ไม่ยอมรับค่านิยมของสังคมใหญ่ เขายอมรับแต่เขามีอาจจะปฏิบัติตามได้ เขา
ตกอยู่ในภาวะที่กั้นไม่ให้เข้าคายนี้ออก และยอมเลือกทางที่จะผิดกฎหมาย

ดังนั้นการที่เขาวชนกระทำผิดกฎหมายนั้น มิได้หมายความว่า เขา
ทำผิดตลอดเวลา แต่เขาทำผิดเป็นบางโอกาสเท่านั้น การที่เขาทำความคิดก็
เพราะเขาควบคุมตนเองไม่ได้ ผู้อื่นก็ควบคุมเขาไม่ได้ เวลาและสถานที่ก็เป็น
ปัจจัยที่เขากระทำความคิดด้วย สิ่งเหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญนอกเหนือจาก
ทฤษฎีที่กล่าวมาแล้ว ผู้กระทำความคิดเป็นบุคคลที่ลอยไปลอยมา ระหว่าง
การกระทำที่ถูกต้องตามกฎหมายกับการกระทำที่ผิดกฎหมาย เมื่อใดเขาลอยไป
จับอยู่ที่การกระทำแบบพฤติกรรมเพียงแบบ เขาก็กลายเป็นเขาวชนที่กระทำ
ความคิด

สาเหตุแห่งการกระทำผิดของนักเรียน⁶⁴ ซึ่งเป็นเด็กหรือเยาวชน
มีนักวิชาการได้อธิบายเป็นรายละเอียด ดังนี้

1. สาเหตุจากตัวผู้กระทำผิดเอง

1.1 พันธุกรรม

1.2 ความพิการหรือโรคภัยไข้เจ็บ ซึ่งอาการของโรคย่อม
ทำลายสุขภาพและจิตใจของเด็ก จนบางรายเกิดโรคประสาทและเกิดมดด้วยขึ้น
บนทางจิตวิทยา

1.3 ภาวะแห่งจิต เด็กวัยรุ่นที่อยู่สภาพเบี่ยงเบนทาง
ร่างกายและจิตใจ มักจะมีอารมณ์รุนแรง ฉุนเฉียว ง่ายหงาย บางคนก็เป็น
คนเจ้าทุกข์ มักมีอารมณ์ขุ่นแ้ว เอาใจยาก หงุดหงิด เห็นเรื่องเล็กเป็น
เรื่องใหญ่ ชอบแสดงออกซึ่งพฤติกรรมมาลักษณะที่เป็นภัยอันตรายต่อผู้อื่นได้
บางโอกาส ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์ของร่างกายและจิตใจ โรคภัยไข้เจ็บ
ตลอดจนสิ่งแวดล้อมทางบ้าน ทางโรงเรียนที่จะมาเสริมบุคลิกภาพของแต่ละคน

1.4 สัตว์ชาติญาณ ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดได้ในตัวเอง โดยไม่มีคร
อบรมสั่งสอน เช่น สัตว์ชาติญาณแห่งความอยากหรืออยากเห็น อยากเผชิญภัยหรือ
หากามารมณ์ บางคนก็ใช้สัตว์ชาติญาณทางก้าวร้าว ชอบรุกรานผู้อื่น

⁶⁴ประภาศน์ อวยชัย " บทบาทศาลคดีเด็กและเยาวชนกับความ
มั่นคงของชาติ " ใน เอกสารวิจัยส่วนบุคลากรลักษณะวิชาสังคมวิทยา (พระนคร :
โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2517), หน้า 6.

1.5 สติปัญญาและการศึกษา ระดับสติปัญญาทุกคนไม่เท่ากัน บางคนจึงฉลาดแต่พอช่วยตนเองได้ บางคนก็ปัญญาทึบ เส่าเรียนก็ไม่รู้เรื่อง ความจำไม่ดี เรียนนั่งหันเพื่อน จึงเกิดการเบื่อหน่ายการเรียน ผลที่สุดก็เลยคิดหนีโรงเรียนไปเที่ยว และกลายเป็นเหตุแห่งความชั่วร้าย โดยอาจถูกชักจูงให้เห็นผิดเป็นชอบ และกลายเป็นผู้กระทำความผิดกฎหมายไป

2. สาเหตุทางครอบครัว

บ้านและครอบครัวเป็นสถาบันสังคมที่มีความสำคัญอันดับแรกงาน การสร้างลักษณะนิสัยและบุคลิกภาพของเด็ก เด็กได้เรียนรู้ตนเอง เรียนรู้สภาพแวดล้อมทางกายภาพ เรียนรู้สังคม วัฒนธรรม เด็กจะได้ทัศนคตินิสัย ความรู้สึก ผิดชอบชั่วดีจากครอบครัว ครอบครัวเป็นที่ถ่ายทอดและพิทักษ์ไว้ซึ่งวัฒนธรรมอันดีงาม เป็นที่หล่อหลอมบุคลิกภาพ เป็นที่ฝึกฝนด้านคุณธรรม และปัญญาของเด็ก ถ้าครอบครัวขาดเบี่ยงเบนออกไปจากลักษณะดังกล่าว ถือได้ว่าเป็นครอบครัวที่เบี่ยงเบน ย่อมเป็นบ่อเกิดของอาชญากรรมและการกระทำความผิดของเยาวชน หรือ ส่งเสริมให้เกิดการกระทำผิดขึ้นในสังคม ครอบครัวเช่นนี้ถือได้ว่าเป็นครอบครัวที่เบี่ยงเบน (Deviant Home) Cald และ Nardini⁶⁵ แบ่งครอบครัวดังกล่าวไว้ 4 ประเภท คือ

⁶⁵Robert G. Caldwell and William Nardini
Foundation of Law Enforcement and Criminal Justice
 (Indianapolis : Bobbs Merrill Educational Publishing,
 1977), pp. 29 - 30

ก. ครอบครัวแตกแยก (The Broken Home) คือ ครอบครัวที่ขาดพ่อหรือแม่ ซึ่งมีส่วนเหตุจากการตาย, หย่าร้าง, แยกกัน, จากกัน หรือย้ายที่ต่อกัน

ข. ครอบครัวทำหน้าที่ไม่สมบูรณ์เพียงพอ (The Functionally Inadequate Home) เป็นครอบครัวที่พ่อแม่ไม่รวมชองกัน ทะเลาะกัน เป็นครอบครัวที่ไม่ค่อยดี ขาดความรักใคร่เป็นลูก พี่น้องเป็นศัตรูกัน เด็ก ๆ มีความขี้ขลาด วิตกกังวล วิตกกังวล มีความวิตกกังวลกัน เหนื่อยง่าย ขาดความเอาใจใส่ต่อกัน ครอบครัวเช่นนี้เป็นครอบครัวที่ขาดความรัก ขาดระเบียบวินัย บ่อยครั้งละเลย มีความรุนแรงจนเกินไป หรือไม่มีความคงเส้นคงวา ซึ่งมีผลไม่ดีต่อการพัฒนาเด็กทำให้เด็กโตอย่างเหมาะสม ทำให้เด็กขาดความพร้อมที่จะต่อสู้กับปัญหาชีวิตและความไม่สมหวังต่าง ๆ

ค. ครอบครัวผิดปกติทางสังคม ศีลธรรม หรือวัฒนธรรม (The Socially Morally or Culturally Abnormal Home) เป็นครอบครัวที่มีความแตกต่างในเรื่องเชื้อชาติ บิดามารดาเป็นคนผิดปกติทางร่างกาย หรือจิตใจ เป็นครอบครัวที่ไม่มาตรฐานความเป็นอยู่ที่ขาดศีลธรรม ประกอบอาชีพการรวม หรือมีวัฒนธรรมที่ต่างกัน ทำให้เด็กเกิดความยากลำบากในการรับเอาค่าปียมนั้น เป็นที่นับถือโดยทั่วไปในชุมชน เป็นการขัดขวางมิให้เด็กได้รับการขัดเกลาที่ดีพอแก่การดำรงตนให้บรรลุความสำเร็จในชีวิต อันมีผลต่อการปรับตัวของเด็ก เด็กที่มีอยู่ในอาการทุกข์ทรมานเพราะขาดความสามารถอย่างปึง เด็กจะอยู่ในภาวะสลาย หรือคอยหาสาเหตุเกี่ยวกับภาวะที่แท้จริงของพ่อแม่ เด็กจะอยู่ในอาการของความเครียด ความกังวลใจ ความรู้สึกผิด ความรู้สึกขัดแย้ง เขาอาจหาทางระบายในทางที่ไม่พึงประสงค์ หรือกระทำ

ความผิด หรือคบค้าสมาคมกับพวกอาชญากรได้ เด็กที่ก้าวสู่อุปัถยกับความเลวทราม ความเกียจคร้าน ความเมามาย ความท้าวซว ความไม่มีศีลธรรม ความชั่ว ตลอดจนทั้งอาชญากรรมกายานครอบคัว จะมีความเข้มแข็งที่จะยอมรับภาวะเหล่านี้ว่าเป็นสิ่งปกติ และเป็นสิ่งที่พึงประสงค์ เขาอาจยอมรับแบบอย่างที่ดี ศึกษารูปแบบทางที่ดี และเตือนตนเองเข้ากระทำความผิด หรือประกอบอาชญากรรมได้โดยง่าย

ง. ครอบครัวที่ขาดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ (The Economically Insecure Home) ครอบครัวชนิดนี้อาจทำให้เกิดอาชญากรรม หรือ การกระทำความผิดของเด็กโดยตรงเพราะเด็กอาจกระทำผิดในลักษณะขโมยสิ่งของ อิทธิพลของครอบครัวชนิดนี้แสดงออกมานลักษณะความสัมพันธ์ที่ซับซ้อน ความยากจนอาจเป็นเหตุให้พ่อแม่ออกจากบ้านไปทำงานหา ทำให้อิทธิพลในการควบคุมลูกขาดหายไป การแนะแนวทางชีวิตก็สูญเสียไปด้วย เด็กขาดการฝึกฝนให้ทำงานในช่วงต้นของชีวิต จะยอมจำนนต่อสิ่งที่ยั่วเย้าต่าง ๆ ได้มาก เด็กอาจจะคบค้าสมาคมกับพวกแก๊งค์ที่ชอบความผิด บ้านอาจกลายเป็นที่มั่วสุม ขาดความเป็นอยู่ที่ต้องการความสันติสุข ถึงแม้ความยากจนมิได้ทำให้คนละเมิดกฎหมายเสมอไป แต่อาชญากรและเยาวชนที่กระทำผิดจำนวนมาก มาจากครอบครัวที่ขาดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

3. สาเหตุทางด้านเศรษฐกิจ

3.1 ในด้านเศรษฐกิจของชุมชน บุคคลที่อยู่อันสังคมที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจ ความเป็นอยู่และการดำรงชีพย่อมอยู่มาตรฐาน

การกินเนื้อที่เข้าไปเดือดร้อนลำบาก แต่หากสังคมหรือชุมชนชาติที่ฐานะทางเศรษฐกิจ
เสื่อมโทรม เกิดภาวะข้าวยากหมากแพง ย่อมส่งผลกระทบต่อบุคคลานสังคมนั้น
ทางการกินอยู่เป็นไปอย่างเดือดร้อน ลำบาก ส่งผลให้เกิดปัญหาต่าง ๆ และ
อาจเป็นเหตุให้เกิดการกระทำผิดนั้นานที่สุด

3.2 ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำผิดเอง ความยากจนและ
ความจำเป็นที่จะต้องดิ้นรน ต่อสู้เป็นความอยู่รอดแห่งชีวิต อาจเป็นสาเหตุหนึ่ง
ที่บีบบังคับให้เราจำต้องกระทำผิดกฎหมาย

4. สาเหตุจากปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อม

สังคมและสิ่งแวดล้อมรอบตัว ก็นับว่ามีอิทธิพลที่จะทำชีวิตของ
คนเราให้มัวเียงไปทางใดทางหนึ่งได้ เช่น เด็กย่อมเลียนแบบและได้นิสัย
จากบิดามารดา เป็นต้น สาเหตุตามหัวข้อนี้ แบ่งได้ดังนี้

4.1 เนื่องจากอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรซึ่งทำให้
ปัญหาด้านต่าง ๆ เช่น ปัญหาความยากจน ปัญหาค่าครองชีพสูง ปัญหาการ
ว่างงาน ปัญหาแหล่งเสื่อมโทรม ฯลฯ อันนำไปสู่สาเหตุแห่งการกระทำผิด
ได้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.2 โรงเรียน หรือ การศึกษา

ในสหรัฐอเมริกาได้มีการวิจัยเกี่ยวกับการกระทำผิดของเยาวชนที่เป็นนักเรียน พบว่า⁶⁶

ก. โรงเรียนได้ใช้วิธีการที่ไม่ส่งเสริมให้เด็กเอาชนะหลังกดดันที่เกิดขึ้นในตัวเด็กเอง หรือเกิดขึ้นจากสภาพแวดล้อม ซึ่งลักษณะเช่นนี้ อาจส่งผลให้เกิดกระทำผิดได้

ข. โรงเรียนบางแห่งเป็นต้นการส่งเสริมโดยทางอ้อมต่อการกระทำผิดของเด็ก โดยเหตุที่โรงเรียนได้ใช้วิธีการที่เป็นเงื่อนไขต่อความล้มเหลวของเด็กบางคน การที่โรงเรียนปฏิบัติหน้าที่ผิดพลาดจะทำให้เด็กที่มีใจที่จะเรียนหนังสือ ไม่ยอมรับผู้ที่มีอำนาจ เพิ่มความรู้สึกเป็นศัตรูและความขาดความไว้วางใจมากขึ้น ลดความเชื่อมั่นและด้านความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก ทำให้เด็กกำหนดสภาพของตนเองไปในทางลบ ถือคิดว่าตนเองเป็นคนล้มเหลว เป็นคนที่ไม่มีความต้องการ

โรงเรียนบางแห่ง ไม่สามารถดำเนินการกับเด็กที่ไม่พร้อม หรือไม่

สามารถจะศึกษาเล่าเรียนได้ โรงเรียนเช่นนี้มักจะอยู่ในเขตที่ยากจน เมื่อคว

⁶⁶The President's Commission on Law Enforcement and Administration of Justice, The Challenge of Crime in a Free Society, (Washington D.C.: US Government Printer Office, 1967), p. 69.

เห็นว่าเด็กไม่สามารถทำตามที่ต้องการได้ ครูก็มีความมุ่งร้ายกับเด็ก เมื่อเป็นเช่นนี้ เด็กเองก็มักเอาใจใส่ หรือไม่แยแส หรือมีความมุ่งร้ายต่อครู เป็นการตอบแทนกันไป หากเด็กเกิดต้องถึง ขัดขืนจนครอบค้ำของตนมาแล้ว ลักษณะเช่นนี้ก็จะเกิดขึ้นที่โรงเรียนโดยทันที จะเกิดปัญหาที่ต่างฝ่ายต่างไม่มีความอดทน เมื่อเด็กไม่สนใจงานการเรียน ก็จะหันไปมุ่งกับสิ่งอื่นแทน

โรงเรียนมีส่วนทำให้เด็กหลงผิดจนกระทำความผิด ก็เพราะความบกพร่องของโรงเรียน ซึ่งมีผู้สรุปไว้ 3 ประการ ดังนี้⁶⁷

1. โรงเรียนมิได้ปฏิบัติหน้าที่ให้สอดคล้อง หรือมีความหมายตรงกับความ เป็นจริงของโลกภายนอก หมายถึงโลกของการทำงานหา โลกที่เงื่อนไขทางสังคมกำลังเปลี่ยนแปลง เป็นต้น

2. โรงเรียนมิได้แสดงให้เห็นว่าเป็นแบบอย่างของสังคม ที่มีความหลากหลาย กล่าวคือ โรงเรียนหาให้กลุ่มต่าง ๆ แยกจากกัน เพราะความสามารถ เชื้อชาติ และชั้นทางเศรษฐกิจ โรงเรียนหาให้เด็กโดดเดี่ยว และแยกกัน

⁶⁷Office of Education, US. Department of Health Education and Welfare, " Delinquency and the School " in the President' s Commission on Law Enforcement and Administration of Justice, Juvenile Delinquency and Youth Crime , (Washington D.C.: US. Government Printing Office, 1967), p. 278.

3. โรงเรียนมักจะไม่เตรียมตัวเยาวชนให้เป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ แต่กลับทำให้เยาวชนซึ่งเป็นนักเรียนกลายเป็นทารกไป เด็ก ๆ ส่วนใหญ่เรียนรู้จากผู้อื่นด้วยการเลียนแบบ ที่จริงแล้วโรงเรียนจะต้องทำให้เด็กรู้จักรับผิดชอบ มีโอกาสที่จะตัดสินใจด้วยตนเอง เพื่อจะได้เตรียมตัวเป็นผู้ใหญ่นอนาคต

ซึ่งความบกพร่องดังกล่าวสามารถนำไปสู่การกระทำผิดของนักเรียนซึ่งเป็นเยาวชนได้ โดยเมื่อประสบการณ์ด้านโรงเรียนที่ไม่ตรงกับประสบการณ์จริงของชีวิตและนำมาให้โอกาสแก่การมีงานทำ จะทำให้เด็กเรียนออกจากโรงเรียนก่อนที่จะเรียนจบมีจำนวนมากขึ้น กลายเป็นเด็กขาดความรู้ที่ไม่มีงานทำ เปิดโอกาสในการกระทำผิดความผิดได้ และทำให้โรงเรียนทำให้เกิดโรคเดี่ยวและแยกกันตามความสามารถ เชื้อชาติ และชั้นทางเศรษฐกิจ ทำให้เด็กขาดโอกาสที่จะติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลที่แตกต่างกับตนในสังคม การกระทำผิดเกิดขึ้นเพราะเด็กไม่อาจจะกำหนดได้ว่า พฤติกรรมของตนจะมีผลต่อผู้อื่นได้อย่างไร

การที่โรงเรียนไม่ให้โอกาสแก่เด็กได้ร่วมตัดสินใจในสิ่งที่มีความสำคัญแก่ตน นั้น เป็นการไม่ส่งเสริมการพัฒนาให้เด็กเป็นผู้ใหญ่ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าการกระทำผิดความผิดของนักเรียน ซึ่งเป็นเยาวชน เกิดขึ้นเพราะเขาไม่มี

ความเป็นผู้ใหญ่เพียงพอ

สำหรับโรงเรียนในประเทศไทย⁶⁸ มีผู้ชี้จุดอ่อนว่า โรงเรียนไม่

⁶⁸พระราชาวุฒิ, มองอเมริกาจากกรุงเทพฯ (กรุงเทพฯ: ห้าง

หุ้นส่วนสามัคคีนิติบุคคลสหประชาชาติชัย, 2526), หน้า 146.

ฝึกฝนแต่ทำให้มีความสามารถทางศิลปะรวม การสอนมุ่งให้นักเรียนทางวัตุนิยม
เกินไป นักเรียนขาดความเข้าใจตนเอง ขาดความเข้าใจด้านจิตนิยม
นักเรียนกลายเป็นนักวิพากษ์เกินไป ต้องการวัตุนิยม และไม่รู้จักลดความ
ต้องการลง ไม่รู้จักหาสิ่งชดเชยความต้องการที่ไม่อาจแสวงหาได้ เมื่อความ
ต้องการมีมากแต่ความสามารถมีจำกัด ก็ย่อมประทุพติผลได้ จึงเป็นหน้าที่ของ
โรงเรียนที่จะต้องสั่งสอนให้เด็กเข้าใจตนเอง เป็นคนรู้จักพอหรือมีสันโดษ มี
ความเข้าใจคนอื่นและเห็นใจคนอื่น พระราชวรมุนีได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการศึกษา
ของไทยว่า ได้เปิดเนื้อแนวความคิดแบบตะวันตกที่ฝังรากลึกและหนักแน่นพอสมควร
ซึ่งการศึกษาแบบนี้ทำให้ขาดความภูมิใจในปัญหาแห่งชาติวัฒนธรรมของตน ซึ่ง
ควรจะปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย ซึ่งมีพระพุทธศาสนาเป็น
แกนกลาง การส่งเสริมความคิดของครู ให้เกิดความเข้าใจอย่างต้องแก่
ต่อวัฒนธรรมของตนเอง และพร้อมที่จะอุทิศตนเพื่อร่วมกันพัฒนาเด็กไทยให้มี
วิบุณยของความเป็นมนุษย์ที่มีจิตใจสูงส่ง ไม่เห็นแก่การบริโภคนเกินความ
สามารถของตน และมีความจำเป็นในการยกระดับจิตใจให้สูงขึ้น จนอยู่ในขั้น
ที่ไม่ว่าเห็นแก่ตัวจัด มองเห็นความทุกข์ยากของเพื่อนร่วมชาติ พร้อมที่จะขจัด
ปลดปล่อยให้เกิดความสุขตามควรแก่อัตภาพของแต่ละคน Sutherland และ
Crency⁶⁹ กล่าวว่า การขาดการฝึกฝนอบรมทางศาสนาย่อมเป็นเหตุ
พื้นฐานของการเกิดอาชญากรรม

⁶⁹Edwin H. Sutherland and Donald R. Crency,
Principles of Criminology (New York: J.B. Lippincott
Company, 1966), pp. 248.

อีกประการหนึ่งที่สำคัญ คือ ครู จำเป็นต้องทำตนเป็นตัวอย่างที่ดี ไม่กระทำสิ่งที่ไม่ดีต่อศิษย์ หรือละเมิดต่อกฎหมายที่ได้กาได้เห็นเป็นแบบอย่างที่ไม่ดี ครูจะต้องพยายามกวาดล้างเรื่องความประพฤติของเด็ก อีกทั้งติดต่อร่วมมือประสานงานกับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง อยาให้เด็กหรือเยาวชนที่เป็นนักเรียนประพฤติตนทางที่ไม่ดี หรือเกิดเป็นอเนกขัตติยะ อันเป็นสาเหตุให้เกิดการที่โรงเรียนและบ้านไม่สุข ซึ่งเป็นการนำไปสู่การกระทำผิดได้ อนึ่ง การขาดแคลนสถานที่เรียนเป็นปัญหาทำให้เด็กไม่มีที่เรียน กลายเป็นเด็กจรจัดว่างงาน ก็อาจนำไปสู่การกระทำผิดได้ง่ายเช่นกัน

3. ความห่างเหินจากศาสนา ศาสนาเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางใจ เป็นหลักในการดำรงชีวิต และประกอบอาชีพ อีกทั้งเป็นแนวทางช่วยย้าให้คนเราดำรงชีวิตอยู่ด้วยความสงบสุข ไม่เบียดเบียน หรือประพฤติผิดต่อกันและกัน ศาสนานับเป็นสถาบันอันสำคัญที่มอบทานการช่วยอบรมจิตาใจให้คนทั่วย เป็นคนดีเคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง ไม่เบียดเบียนต่อความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น แต่เป็นที่น่าเสียดายที่คนสมัยใหม่ในปัจจุบัน กำลังห่างเหินต่อคำสั่งสอนของศาสนา ศรัทธาที่มีต่อศาสนาจึงลดน้อยถอยลงทุกขณะ ทำให้เด็กและเยาวชนโดยเฉพาะนักเรียนพลอยเสื่อมศรัทธาต่อศาสนาไปด้วย เมื่อขาดที่ยึดเหนี่ยวทางจิตาใจ ก็เป็นเหตุาให้ง่ายต่อการกระทำผิดยิ่งขึ้น

4. สภาพของถิ่นที่อยู่อาศัยไม่ดี านแหล่งที่มีคนยากจนอยู่รวมกันเป็นจำนวนมาก เช่น แหล่งชุมชนแออัด หรือ แหล่งเสื่อมโทรม มักกลายเป็นแหล่งมิจลาชีพ และ แหล่งคนอันธพาล เป็นที่รวมของสิ่งที่ไม่ดีต่าง ๆ เช่น ที่รวมของยาเสพติด โสเภณี บ่อนการพนัน เป็นต้น เพราะเป็นที่รวมของคนว่างงาน ไม่มีอาชีพ เด็กหรือเยาวชนที่อาศัยานถิ่นนี้ จึงมักจะกระทำผิดได้ง่าย

เนื่องจากได้พบเห็นและสัมผัสแต่ตัวอย่างที่เลวร้ายนี่

5. สถานวันรมย์และแหล่งอบายมุข เช่น ซ่องโสเภณี สถานอบายมุข บารุ านโคถับ บ่อนการพนัน คอฟฟี่ช็อป ฯลฯ มีส่วนทำให้เด็กและเยาวชนเสียคนแบบน่าชังเสีย เด็กส่วนมากเมื่อได้เคยไปเที่ยวสถานดังกล่าวแล้ว มักอยากไปอีก เมื่อไม่มีเงินไปเที่ยว ก็อาจหาเงินจากวิธีการกระทำผิด เช่น ลักทรัพย์ เป็นต้น

6. ผู้ใหญ่เป็นตัวอย่างที่ไม่ดี สภาพสังคม และ ชนบทรวมเทียม ประเพณีไทย เด็กและเยาวชนจะถือว่าผู้ใหญ่เป็นตัวอย่าง เด็กจึงมักจะทำอะไรตามอย่างผู้ใหญ่ ดังนั้นถ้าผู้ใหญ่เป็นตัวอย่างไม่ดี เช่น เกียจคร้าน ขูดจาย ขยาบคาย กิริยามารยาทไม่สุภาพ ดื่มสุราอาละวาด เป็นนักเลง อันธพาล ดินยาเสพติด เล่นการพนัน เที่ยวโสเภณี ฯลฯ เมื่อเด็กได้พบเห็นตัวอย่างตัวอย่างที่ไม่ดีตลอดมา ก็อาจจกลายเป็นตัวอย่าง และไปกระทำความผิดต่อกฎเกณฑ์บ้านเมืองได้โดยง่าย

กรณีที่เช่นนี้หากพิจารณาถึงพฤติกรรมของนักเรียนแล้ว คำว่า ผู้ใหญ่ในส่วนนี้ ก็รวมหมายถึงนักเรียนรุ่นพี่ในโรงเรียนหรือสถาบันนั้น ๆ ด้วย ซึ่งหากนักเรียนรุ่นพี่ที่กระทำผิดเป็นตัวอย่างแล้ว นักเรียนรุ่นน้องก็จะถือเอาอย่างปฏิบัติตามไปด้วย เช่น การแต่งกายไม่เรียบร้อย ทะเลาะวิวาท ทำให้เสียทรัพย์สินโดยการพนันตามกาแพง ตลอดจน ยกพวกตีกันกับนักเรียนโรงเรียนอื่น ๆ

7. วัฒนธรรมจากต่างประเทศ ส่วนนี้มักจะมีอิทธิพลเหนือจิตใจของเยาวชนรุ่นหนุ่มเป็นอย่างมาก ซึ่งเด็กหรือเยาวชนส่วนใหญ่มักหลงไหลและเห็นว่าเป็นสิ่งโก้เก๋ ทันสมัย เช่น การแต่งกาย การไว้ผมยาว ความประพฤติก

บางอย่างที่ขัดต่อจารีตประเพณีไทย ทำให้เด็กเกิดความฟุ้งเฟ้อ หันไปนิยมของต่างชาติ ผิดศีลธรรม และในที่สุด ก็อาจกลายเป็นความผิดอกุศลหมายขึ้นได้

8. การคบเพื่อนชั่ว การคบเพื่อนเป็นสิ่งสำคัญสำหรับเด็ก และเยาวชน เพราะถ้าเด็กหรือเยาวชนได้เพื่อนเกเร ประพฤติไม่ดีแล้ว ก็อาจชักจูงให้เด็กหรือเยาวชนประพฤติเสียหาย หรือเสียคนได้ โดยเฉพาะเด็กที่หมดที่พึ่งทางบ้าน โดยพ่อแม่ไม่มีโอกาสได้อบรมสั่งสอน หรือ เด็กที่พ่อแม่ไม่พยายามเข้าจับดูหาของลูก ย่อมทำให้เด็กต้องหันไปพึ่งนอกร้านแทน และอาจไปได้เพื่อนชั่วที่ชักจูงไปทางที่เสื่อมเสีย เช่น ชักชวนหนีโรงเรียน เที่ยวเตร่เสเพลานิสการเร่ร่อน ซึ่งเป็นการชกมวยต่าง ๆ เล่นการพนัน เสพยาเสพติด ดื่มสุรา สูบบุหรี่ จนติดนิสัย เมื่อนำมีเงินเที่ยวเตร่กับเพื่อน ก็ต้องหาเงินโดยการกระทำผิดกฎหมายได้

9. การเสพยาเสพติด ยาเสพติดให้โทษ หมายถึงสารพัดที่รับเข้าสู่ว่างกายแล้ว ไม่ว่าจะโดยทางกิน , ฉีด , สูบดม จะมีผลต่อระบบประสาท ทำให้อารมณ์และความประพฤติเปลี่ยนแปลง เมื่อเสพยานาน ๆ จะทำลายสุขภาพทั้งกายและจิตใจ เสื่อมโทรม เป็นที่รังเกียจของสังคม สาเหตุของการติดยาเสพติดให้โทษของเด็กและเยาวชน มักจะเนื่องมาจากเด็กและเยาวชนอยากทดลองสิ่งที่ไม่เคยมาก่อน ว่ายาจะให้ผลอย่างไรกับตน โดยไม่คำนึงถึงอันตรายที่จะเกิดขึ้น หรืออาจถูกหลอกล่อให้เสพ โดยอ้างว่าเป็นยาบำรุงกำลัง เป็นยาระงับประสาท แก้วปวดศีรษะ แก้วปวดท้อง เด็กและเยาวชนที่มีปัญหาทางครอบครัว หรือการศึกษา ก็มักจะหาทางออกโดยการนำยาระงับประสาท เพื่อหนีภัยกังวล บางรายเสพเพื่อความสนุกกับเพื่อน บางรายมาจากครอบครัวที่แตกแยก หรือพ่อแม่ไม่รักหรือสนใจต่อลูก จึงทำให้ลูกเกิดความรู้สึกว่าพ่อแม่

และสังคมไม่เป็นธรรม ก็พยายามหาทุกอย่างมาโต้ตรงข้ามกับสิ่งที่สังคมยอมรับ เช่น ไข้หวัดใหญ่ หรือยาเสพติด เป็นการประชด บางรายก็เกิดจากการไร้ยา ระวังความเจ็บปวดทรมานหรือ จนกลายเป็นคนติดยาไปนานที่สุด การติดยาเสพติดให้โทษนี้ มักจะเป็นสาเหตุแห่งการกระทำผิดอื่น ๆ ด้วย เพราะเมื่อติดแล้วทำให้เกิดความต้องการขนาดเพิ่มขึ้น ต้องหาเงินมากขึ้น ถ้าไม่มีเงินก็ต้องลักขโมย ฆ่า และถ้าเป็นเด็กหรือเยาวชนหญิง ก็มักจะถูกบังคับให้ทำประเวณี กลายเป็นหญิงโสเภณีไปได้

10. สื่อมวลชน (Mass Media) เป็นสิ่งที่แทรกตัวไปมาทุกที่ของสังคม ซึ่งมีทั้งสื่อพิมพ์ วารสาร หนังสืออ่านเล่น วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ สื่อมวลชนก็จะสะท้อนภาพการกระทำความคิด บรรยายวิธีการหรือแผนของอาชญากรรม อันเป็นแนวทางให้ผู้อื่นเอาเยี่ยงอย่างกระทำตามได้ หรือยกย่องผู้กระทำผิดเสมือนเป็นวีรบุรุษ อันเป็นการส่งเสริมความเก่งกาจของคนชั่วโดยผู้เหล่านี้ถึงการณ์ เช่น เรียกหัวหน้าผู้ร้ายว่าเจ้าพ่อ นอกจากนี้สื่อมวลชนบางแขนงยังทำลายชื่อเสียงและเย้ยหยันระบอบความยุติธรรม หรือองค์กรที่บังคับใช้กฎหมาย ซึ่งทำให้เด็กและเยาวชนเห็นว่าการกระทำผิดกฎหมายเป็นเรื่องธรรมดา และบางครั้งกระทำผิดแล้วยังไม่ถูกจับกุมดำเนินคดีด้วยถ้าหลบหลีกเก่ง ดังนั้นเด็กหรือเยาวชนที่มีจุดอ่อนแอ ด้วยประสบการณ์ ย่อมตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของสื่อมวลชนได้มากกว่าผู้ใหญ่

เมื่อมวลชนโดยเฉพาะภาพยนตร์ นักอาชญาวิทยา⁷⁰เช่น Clinard ได้ยอมรับว่า ภาพยนตร์ที่เน้นวัฒนธรรมด้านความมั่งคั่งร่ำรวย ความนิยมานวัตถุ ความประพฤติก่อกิดศีลธรรม ไม่ว่าจะเป็นการระบอบอาชญากรรม หรือ การประพฤติก่อกิดทางเพศ ก็ส่งเสริมให้เยาวชนยอมรับแบบอย่าง และนำไปสู่ การกระทำความผิดได้ จากเหตุนี้เอง เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 14 ปี ในประเทศ สวีเดนจะไม่ได้รับอนุญาตให้ดูภาพยนตร์แนวที่ชาวอเมริกันสร้างขึ้น ภาพยนตร์ที่ เกี่ยวกับอาชญากรรมบางเรื่องจะต้องได้รับการตรวจสอบ ก่อนที่จะอนุญาตให้ ดูทางช่อง ซึ่งสถาบันที่มีหน้าที่ควบคุมดูแลเด็กจะต้องคอยตรวจสอบ หรือคอยป้องกัน ไม่ให้เยาวชน เข้าถึงพฤติกรรมที่บ่งบอกถึงความชั่วร้าย Schramm ระบุว่า เด็กได้เรียนรู้และได้รับอิทธิพลจากสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ แต่ถึงที่เด็กได้รับ จากสื่อมวลชนนั้นได้ผ่านสิ่งที่มีอิทธิพลอื่น ๆ มาก่อนแล้ว กล่าวคือ ครอบครัว โรงเรียน วัด สื่อมวลชนได้ผ่านสถาบันดังกล่าวนี้ก่อนจะชี้แนวทางสำหรับปฏิบัติ ของเด็ก

ดังนั้น สื่อมวลชนจะมีอิทธิพลต่อการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ตรงที่ถ่ายทอดพฤติกรรมชั่วร้ายอย่างซ้ำซาก จนทำให้คนเห็นว่าความชั่วนั้นเป็น สิ่งที่ควรปฏิบัติตาม และ หนุนทัศนคติที่ผิด ๆ ให้คงอยู่และทำผิดต่อไป

⁷⁰Marshall B.Clinard, Sociology of Deviant Behavior

(New York: Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1968) pp.